

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

Reforma financování regionálního školství

Bc. Daniela Matuchová

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Daniela Matuchová

Hospodářská politika a správa
Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Reforma financování regionálního školství

Název anglicky

Financing of regional education institutions and its reform

Cíle práce

Cílem diplomové práce je zpracování analýzy týkající se financování regionálního školství za účelem zhodnocení stávajícího způsobu normativního financování přímých nákladů ze státního rozpočtu. Ke konkretizaci hlavního cíle budou sloužit cíle dílčí. Mezi dílčí cíle je možné zařadit: porovnání financování školských zařízení podle geografického členění v rámci České republiky, porovnání hospodaření a financování dle velikosti a kapacity školského zařízení a porovnání stávajícího normativního systému a systému podle principu nového způsobu financování na vybrané škole.

Metodika

První část práce představuje současný stav řešené problematiky. Jedná se o teoretickou část práce. Metodicky tato část práce představuje analýzu dokumentů.

Praktická část je zaměřena na vlastní výzkum. Bude porovnáno financování dle současného stavu legislativy obecně dle jednotlivých krajů a konkrétně na příspěvkových organizacích Základní škola a Mateřská škola Rovensko, okres Šumperk a stejný typ základní a mateřské školy v Moravskoslezském kraji. Pomocí analýzy a komparace účetních a statistických výkazů a dalších interních materiálů bude vyhodnocena struktura nákladů a výnosů, výše a vývoj financování v letech 2014 až 2019 a vypočteny předpokládané hodnoty po reformě financování regionálního školství.

V této části práce bude potvrzen či vyvrácen předpoklad reformy financování regionálního školství, který praví, že rozdíly v krajských normativních částkách budou reformou eliminovány a školy a školská zařízení budou financovány spravedlivě, odstraní nerovnosti v odměňování pedagogů a sníží negativní dopady v případě malotřídek nebo nižšího počtu žáků ve třídě.

Poslední část práce představuje shrnutí zjištěných poznatků a metodicky se jedná o syntézu výsledků.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

Regionální školství, normativ, hospodaření, základní škola

Doporučené zdroje informací

- OECD, 2019. Education at a Glance. Paris: OECD Publishing (online). 497 s. ISSN 1999-1487. Dostupné z: <https://www.oecd.org/education/education-at-a-glance/>
- OCHRANA, František a kolektiv, 2010. Veřejný sektor a veřejné finance. 1. vyd., Praha: Grada Publishing, a.s., 264 s. ISBN 978-80-247-3228-2
- PEKOVÁ, J. – PILNÝ, J. – JETMAR, M. *Veřejný sektor – řízení a financování*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-936-4.
- PEKOVÁ, J. *Veřejné finance : teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-698-1.
- REKTOŘÍK, J. *Organizace neziskového sektoru : základy ekonomiky, teorie a řízení*. Praha: Ekopress, 2010. ISBN 978-80-86929-54-5.
- SEAMAN, Bruce A., YOUNG, Dennis R., 2011. Handbook of research on nonprofit economics and management. Cheltenham: Edward Elgar, 368 s. ISBN 978-1-84980-072-3
-

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Ing. Irena Benešová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 2. 3. 2020

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 3. 3. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 31. 03. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Reforma financování regionálního školství" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31. 3. 2020 _____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí mé diplomové práce doc. Ing. Ireně Benešové, Ph. D. za její připomínky a odborné rady.

Reforma financování regionálního školství

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá financováním a reformou financování regionálního školství. Objem peněžních prostředků směřující do oblasti vzdělávání tvoří jednu z nejvyšších položek státního rozpočtu a zároveň je oblastí problematickou ve smyslu spravedlnosti přerozdělování financí celorepublikově a v rámci jednotlivých krajů. Na danou skutečnost reaguje reforma financování regionálního školství, která vstupuje v účinnost 1. 1. 2020. Cílem diplomové práce je zpracování analýzy dokumentů týkajících se financování regionálního školství za účelem zhodnocení způsobu normativního financování a systému podle principu nového způsobu financování na vybrané škole. Vlastním výzkumem je porovnání financování konkrétních organizací ve dvou různých krajích. Výzkum potvrdil, že v rámci těchto krajů docházelo k rozdílům ve výši přidělovaných finančních prostředků a že reforma financování tyto rozdíly eliminuje.

Klíčová slova: regionální školství, normativ, hospodaření, základní škola, reforma

Financing of regional education institutions and its reform

Abstract

The thesis deals with funding and reform of regional education funding. The amount of funds directed to education is one of the highest state budget items in terms of equity redistribution of finances nationwide as well as within individual regions. The reform of regional education funding which becomes effective on 1.1.2020 is responding to this reality. The aim of this work is to analyze documents related to regional education funding in order to evaluate the way of normative financing and system according to the principle of a new way of financing at a selected school. The research represents comparison of financing of specific organizations in two different regions. The research has confirmed that there were differences in the amount of allocated funds within the regions and that the reform will eliminate them.

Key words: regional education, normative, economy, primary school, reform

Obsah

1. Úvod.....	10
2. Cíl práce a metodika	11
2.1. Cíl práce	11
2.2. Metodika práce.....	11
2.2.1. Metody analýzy	13
3. Teoretická východiska	14
3.1. Vzdělávací soustava v České republice	14
3.2. Principy financování systému vzdělávání.....	14
3.3. Regionální školství.....	15
3.3.1. Výdaje na veřejné školství.....	16
3.4. Vývoj financování regionálního školství	20
3.5. Legislativa upravující financování školství	24
4. Financování školství v ČR.....	26
4.1. Přímé náklady na vzdělávání	26
4.2. Reforma financování regionálního školství	32
4.2.1. Příprava reformy financování regionálního školství ze státního rozpočtu	32
4.2.2. Postup rozpisu finančních prostředků po reformě.....	35
4.2.3. Změna financování dle jednotlivých typů škol a školských zařízení	36
4.2.4. Financování pedagogické práce	41
5. Praktická část	43
5.1. Komparace krajských normativů	43
5.2. Základní škola a Mateřská škola Rovensko	46
5.2.1. Charakteristika organizace	46
5.2.2. Analýza hospodaření Základní školy a Mateřské školy Rovensko okres Šumperk.....	47
5.2.3. Analýza výnosů ZŠ a MŠ Rovensko	50
5.2.4. Analýza nákladů ZŠ a MŠ Rovensko.....	55
5.3. Základní škola a Mateřská škola v Moravskoslezském kraji.....	58
5.3.1. Charakteristika organizace	58
5.3.2. Analýza hospodaření Základní školy a Mateřské školy v MK.....	59
5.3.3. Analýza výnosů ZŠ a MŠ v MK.....	61
5.3.4. Analýza nákladů ZŠ a MŠ v MK	65
6. Výsledky a diskuze	68

6.1. Vliv reformy na hospodaření Základní školy a Mateřské školy Rovensko	68
6.2. Vliv reformy na hospodaření ZŠ a MŠ v MK.....	72
6.3. Porovnání organizací z hlediska výše dotací	78
6.4. Diskuze.....	79
7. Závěr.....	81
8. Seznam použité literatury:	83
9. Seznam tabulek:	90
10. Seznam grafů:	91
11. Seznam použitých symbolů a zkratk:.....	92

1. Úvod

Školství je součástí vzdělávacího systému zajišťujícího výchovu a vzdělávání dětí a mládeže. Obecně je školství považováno za jednu z prioritních oblastí, kterou stát prostřednictvím veřejných zdrojů financuje. Hlavními důvody pro státní zásahy do školství jsou především umožnění přístupu ke vzdělávání všem skupinám obyvatel a zájem společnosti na vzdělání svých občanů. Veřejné výdaje na školství jsou investicí, která se společnosti vrací formou růstu lidského potenciálu a tím ovlivňují hospodářský, kulturní a sociální rozvoj země.

Otázka financování školství je složitou oblastí, která zaměstnává velký počet odborníků a kam směřuje velká část veřejných financí. Resort školství spadá pod Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále MŠMT). To zabezpečuje financování jednotlivých oblastí školství a rozsah této kapitoly je druhý největší ve státním rozpočtu České republiky.

Financování regionálního školství je problematickou oblastí vyvolávající diskuze. Tyto rozhovory směřují k reformě systému, kterým jsou finanční prostředky rozdělovány. Hlavními argumenty pro spuštění reformy jsou spravedlivější přidělování finančních prostředků pro školy a školská zařízení v regionálním školství v České republice a stanovení jasných pravidel tohoto rozdělení. Rok 2020 představuje startovní čáru pro reformu financování škol a školských zařízení zřizovaných kraji, obcemi a svazky obcí.

Původní systém normativního financování není dlouhodobě udržitelný, nevytváří stabilní prostředí pro další fungování škol. V roce 2011 MŠMT vydává Koncepční záměr reformy systému financování regionálního školství. Reforma však je v roce 2012 z ekonomických důvodů pozastavena. V roce 2015 se otázka reformy financování regionálního školství znovu otevírá. Po několika dalších letech příprav je pro její spuštění stanoveno datum 1. 1. 2020. Školní rok 2019 – 2020 je přechodový školní rok, období od září do prosince 2019 jsou školy financovány prostřednictvím krajských normativů. Od ledna 2020 budou školy financovány podle nového způsobu výpočtu.

Cílem diplomové práce je zpracování analýzy dokumentů týkajících se financování regionálního školství za účelem zhodnocení stávajícího způsobu normativního financování přímých nákladů ze státního rozpočtu. Dílčím cílem je porovnání stávajícího normativního systému a systému podle principu nového způsobu financování na vybrané škole.

2. Cíl práce a metodika

Diplomová práce je rozdělena do tří částí. První teoretická část představuje literární rešerši a analýzu dokumentů potřebnou pro vypracování druhé části. Tou je vlastní výzkum. Závěrečná část obsahuje shrnutí dosažených výsledků.

2.1. Cíl práce

Cílem diplomové práce je zpracování analýzy dokumentů týkajících se financování regionálního školství za účelem **zhodnocení stávajícího způsobu normativního financování přímých nákladů ze státního rozpočtu**. Ke konkretizaci hlavního cíle budou sloužit cíle dílčí. Mezi dílčí cíle je možné zařadit:

- 1) porovnání financování školských zařízení podle geografického členění v rámci České republiky,
- 2) porovnání financování dle velikosti a kapacity školského zařízení a
- 3) porovnání stávajícího normativního systému a systému podle principu nového způsobu financování na vybrané škole.

Na základě výše uvedeného bude potvrzena či vyvrácena teze o výhodnosti reformy financování pro různé typy škol a školských zařízení.

2.2. Metodika práce

První část práce představuje současný stav řešené problematiky. Jedná se o teoretickou část práce, kde bude pomocí odborné literatury a legislativy vysvětlováno a definováno, jakým způsobem je v současné době financováno školství v jednotlivých oblastech, jakým způsobem bude probíhat reforma a jaké budou dopady této reformy na jednotlivé oblasti školství. Metodicky tato část práce představuje analýzu dokumentů.

Otázkou, kterou si práce klade za cíl zodpovědět je, zda bude financování podle PHmax¹ pro vybrané typy škol výhodnější než současný způsob financování. Protože reforma financování si mimo jiné dává za úkol podpořit školy v malých obcích s malým počtem žáků, je v praktické části porovnáno financování a hospodaření právě tohoto typu školy. Jedná se o typ základní školy málotřídní, mateřské školy a školní družiny v malé obci ve dvou různých krajích, Olomouckém a Moravskoslezském. Po srovnání hospodaření a financování bude stanoven PHmax pro každou školu a porovnáno financování dle PHmax a dle normativního způsobu. Výsledkem bude potvrzení či vyvrácení hypotézy, že financování dle PHmax bude pro školy v malých obcích výhodnější než financování dle normativů.

Praktická část je zaměřena na vlastní výzkum. Bude porovnáno financování dle současného stavu legislativy obecně dle jednotlivých krajů a konkrétně na příspěvkových organizacích Základní škola a Mateřská škola Rovensko, okres Šumperk a stejný typ základní a mateřské školy v Moravskoslezském kraji. Pomocí analýzy a komparace účetních a statistických výkazů a dalších interních materiálů bude vyhodnocena struktura nákladů a výnosů, výše a vývoj financování v letech 2014 až 2019 a vypočteny předpokládané hodnoty po reformě financování regionálního školství.

V praktické části jsou nejprve rozděleny náklady škol, kterými jsou přímé vzdělávací náklady a ostatní provozní náklady. Princip rozpisu rozpočtu přímých výdajů je v kompetenci MŠMT, které na základě republikových normativů poskytuje krajům příspěvek. Kraj tyto prostředky, dle krajských normativů, přerozděluje školám a školským zařízením. Ostatní provozní náklady jsou financovány z rozpočtu zřizovatele. Následně je provedena analýza hospodaření jednotlivých škol, a výše prostředků získaných ze státního rozpočtu na přímé vzdělávací náklady. Je porovnáno financování dle geografického umístění školy s důrazem na rozdílné normativy dvou různých krajů. Také dochází k potvrzení či vyvrácení předpokladu reformy financování regionálního školství, který praví, že rozdíly v krajských normativních budou reformou eliminovány a školy a školská zařízení budou

---

¹ PHmax - Maximální počet hodin výuky financovaný ze státního rozpočtu pro základní školu, střední školu a konzervatoř zřizovanou krajem, obcí nebo svazkem obcí. Viz webové stránky Zákony pro lidi. [online] [cit. 2019-09-22]. Praha: © AION CS, s.r.o. 2010-Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2018-123>

financovány spravedlivě, odstraní nerovnosti v odměňování pedagogů a sníží negativní dopady v případě malotřídek nebo nižšího počtu žáků ve třídě.

2.2.1. Metody analýzy

Pro rozbor hospodaření sledovaných organizací budou použity následující metody finanční analýzy a statistického srovnávání.

Horizontální analýza

Horizontální analýza používá porovnání změn jednotlivých položek účetních výkazů v časové posloupnosti podle vzorce:

Vzorec pro výpočet změn horizontální analýzy:

$$\text{Absolutní změna} = \text{ukazatel}_1 - \text{ukazatel}_0 - 1$$

$$\% \text{ změna} = (\text{Absolutní změna} \times 100) / \text{ukazatel}_0 - 1$$

Vertikální analýza

Vertikální analýza spočívá ve vyjádření jednotlivých položek účetních výkazů jako procentního podílu k jedné zvolené veličině stanovené jako 100 %. Zde se bude jednat o celkovou hodnotu aktiv a pasiv a nákladů s výnosy (Knápková, 2013).

Řetězový index

Index slouží k porovnání vývoje hodnot v různém časovém období. Řetězový index je počítán v rámci časové řady k proměnlivému základu, základ srovnání se mění a jsou porovnány dvě za sebou jdoucí hodnoty v časové řadě (Fischer a kol., 2019).

3. Teoretická východiska

V závislosti na cíli práce je v teoretické části potřeba charakterizovat způsob financování školství, definovat normativní financování školství, definovat principy nového způsobu financování a učinit jejich porovnání.

3.1. Vzdělávací soustava v České republice

Školství je důležitým odvětvím veřejného sektoru, do roku 1989 se státním monopolem v oblasti vzdělávání. V současné době dochází k rozvoji soukromého školství, přesto je převážná většina škol a školských zařízení financována z veřejných rozpočtů.

Správce kapitoly státního rozpočtu v oblasti školství je MŠMT.

Školské subjekty dle financování dělíme na:

- školství přímo řízené a financované MŠMT – zejména vysoké veřejné školy
- regionální školství financované kraji – střední školy
- základní školy a předškolní zařízení financované obcemi.

Největší objem peněžních prostředků směřuje do regionálního školství (Červenka, 2009).

Celkový rozpočet dle státního závěrečného účtu 2018 kapitoly 333 (MŠMT) byl vykázán ve výši 187 415 570 880 Kč, z toho výdaje regionálního školství a přímo řízených organizací činily 121 533 32 520 Kč. Protože regionální školství činí největší výdajovou položku kapitoly 333, práce bude zaměřena na způsob financování této výdajové položky rozpočtu MŠMT.

3.2. Principy financování systému vzdělávání

Právo na vzdělávání zaručuje Listina základních práv a svobod.

„Každý má právo na vzdělání“

„Občané mají právo na bezplatné vzdělávání v základních a středních školách, podle schopností občana a možností společnosti též na vysokých školách“ (Listina, 2019, čl. 33).

„Každý má právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu“ (Listina, 2019, čl. 26).

Vzdělávání je podle školského zákona veřejnou službou (§ 2), dle ústavy je odpovědnost za zajištění veřejných služeb rozdělena mezi stát a územní samosprávné celky. (Ústava, 2019)

Z principů demokratického právního státu vyplývají ústavní principy veřejné služby: uplatňování veřejné moci jako služby občanům, princip rovnosti a zákaz diskriminace.

Dále na základě principů vyplývajících z ústavního práva a Listiny základních práv a svobod jsou formulovány zásady financování školství (Holý, 2018):

- účelovost – finance se dostanou tam, kam mají a jsou použity na stanovený účel
- transparentnost – nastavení zákonných pravidel
- předvídatelnost (právní jistota) – stabilita systému - všichni vědí, s čím mohou při splnění stanovených pravidel počítat
- rovnost – neznamená, že všichni mají stejně, ale že odchylky jsou důvodné.

3.3. Regionální školství

Pojmem regionální školství označujeme všechny školy a školská zařízení, které se řídí zákonem č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). Jedná se o školy zřizované územními samosprávnými celky (veřejné školy), dále školské organizace zřizované fyzickými nebo právníckými osobami (soukromé školy), o školy zřizované registrovanými církvemi nebo náboženskými společnostmi, kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy (církevní školy) a také do regionálního školství zahrnujeme školy zřizované MŠMT, výjimečně jiným ministerstvem (státní školy). Pod pojem regionální školství nezahrnujeme školy zřizované ministerstvem obrany, ministerstvem vnitra, ministerstvem spravedlnosti a ministerstvem zahraničních věcí (např. vojenské školy, policejní školy). Dle druhů škol lze regionální školství vymezit jako souhrn mateřských, základních, středních a vyšších odborných škol.

Analýza v praktické části bude směřovat na mateřské a základní školy zřizované obcemi a kraji, proto i v teoretické části, především v oblasti reformy financování se budu podrobněji zabývat těmito institucemi.

3.3.1. Výdaje na veřejné školství

Školy a školská zařízení spadající do regionálního školství jsou financovány převážně z veřejných rozpočtů, a to zejména ze státního rozpočtu a z rozpočtů zřizovatelů. Financování je dále doplněno možností čerpání finančních prostředků ze společných programů České republiky a Evropské unie, v programovém období 2014 - 2020 z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV). Dalším zdrojem financování je vlastní hospodářská činnost školy.

Problém financování školství z veřejných rozpočtů je celosvětový, vlády se snaží hledat zdroje pro rostoucí nároky jak ze strany vzdělávacích institucí, tak žáků a studentů. Tato snaha vyhovět stupňujícím se požadavkům na širší a kvalitnější vzdělání vykazuje podstatný nárůst veřejných výdajů jak celkově, tak absolutně. Protože vzdělávání, stejně jako celá ekonomika, existuje ve formě smíšené ekonomiky, tvoří ji jak veřejný, tak soukromý sektor. V České republice se soukromé školství začíná rozvíjet po roce 1989. Tradiční a proto rozšířenější jsou různé druhy privátních forem vzdělávání v zemích jak Evropské unie, tak dalších zemí po celém světě. Ale přesto je ve veřejném zájmu vlády všech zemí investovat finanční prostředky do státních institucí, i přes náročnost organizace s financováním spojené, a zcela nespolehat na privátní zařízení (Bandy, 2014, Ochrana a kol., 2010, Seaman, 2011).

Veřejné výdaje na školství v České republice (dále ČR) v letech 2001 - 2017 rostou, avšak výše výdajů převedená na podíl hrubého domácího produktu (dále HDP²) spíše stagnuje. Do roku 2015 se poměr veřejných výdajů na školství vůči HDP pohybuje okolo hranice 4 %. V roce 2016 klesá na hodnotu 3,7 %, v roce 2017 mírně stoupá na 3,9 %³. Jestliže srovnáme výdaje z let 1992 – 1996, v tomto období tvoří výdaje na školství více než 5 % HDP⁴.

---

² HDP – hrubý domácí produkt je peněžním vyjádřením celkové hodnoty statků a služeb nově vytvořených v daném období na určitém území; používá se pro stanovení výkonnosti ekonomiky. Český statistický úřad. [online]. [cit. 2019-09-02]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/hruby_domaci_produk_t_-hdp-

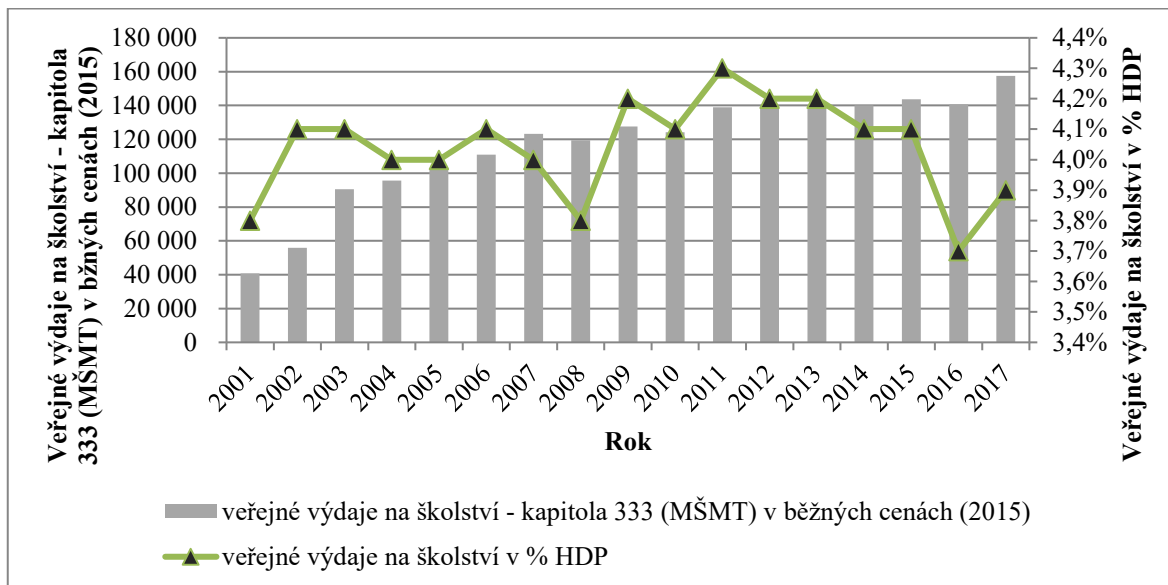
³ Pedagogická komora, z.s. Výdaje na školství vzhledem k HDP. [online]. [cit. 2019-09-02]. Dostupné z: <https://www.pedagogicka-komora.cz/2018/10/vydaje-na-skolstvi-vzhledem-k-hdp.html>

⁴ Ústav pro informace ve vzdělávání. Veřejné výdaje na školství v letech 1993 – 2002 [online]. [cit. 2019-09-02]. Praha: 2011. Dostupné z: <<http://www.uiv.cz/clanek/437/412>>

Přestože ekonomika v letech 2012 – 2017 vykazuje rostoucí tendence⁵, veřejné výdaje na vzdělávání s tímto růstem nekorespondují a reálně klesají. Trend je znázorněn v grafu 1.

Graf 1: Veřejné výdaje na školství v letech 2001 – 2017, podíl na HDP (v mil. Kč):

Zdroj: Státní závěrečný účet ČR, Závěrečný účet – kapitola 333 MŠMT, vlastní zpracování

Ve srovnání s ostatními evropskými zeměmi ČR vynakládá do veřejného školství méně peněžních prostředků. Tato investice se pohybuje v rozmezí 3,7 % až 4,3 % HDP. Stejně tak se tato investice pohybuje pod hranicí, kterou doporučuje OECD⁶. Zde je stanovena hranice 6 % HDP. Výdaje na vzdělávání v poměru k HDP charakterizují, jakou část národního bohatství země vynakládají na vzdělávání a jakou má vzdělávání v jednotlivých zemích prioritu v porovnání s ostatními rezorty (ČSÚ, 2016).

Podle metodiky EUROSTAT je patrné, že se procento HDP, které Česká republika směřuje do vzdělávání, pohybuje v letech 2013 – 2016 mezi 3,56 % až 3,95 %. Tabulka 1 ukazuje,

⁵Český statistický úřad. Databáze národních účtů. [online]. [cit. 2019-09-02]. Dostupné z: http://apl.czso.cz/pll/rocnka/rocnkavyber.makroek_vydaj

⁶OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj je mezivládní organizací 34 ekonomicky nejrozvinutějších států na světě, které přijaly principy demokracie a tržní ekonomiky. Vznikla v roce 1961.

že v těchto letech dochází v ČR ke každoročnímu poklesu procenta HDP, které země na potřeby pokrytí nákladů vzdělávání vynakládá.

Tabulka 1: Veřejné výdaje na vzdělávání v % z HDP:

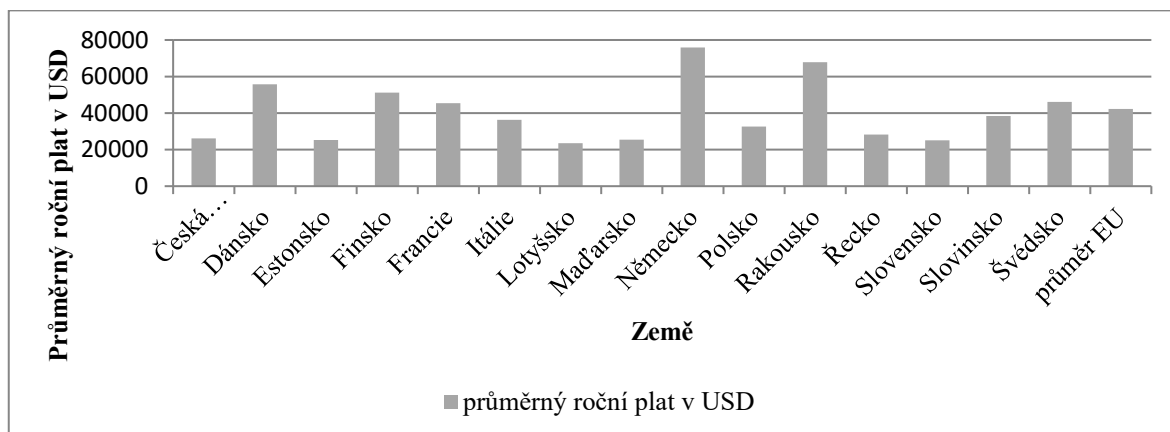
Země	2013	2014	2015	2016
EU 28	0,00	5,12	5,02	0,00
v tom:				
Belgie	6,56	6,49	6,43	6,41
Bulharsko	4,06	4,22	3,93	3,86
ČR	3,95	3,84	3,79	3,56
Estonsko	4,85	0,00	0,00	0,00
Finsko	0,00	6,81	6,75	6,55
Francie	5,51	5,52	5,47	5,43
Irsko	5,32	4,92	3,77	0,00
Itálie	4,16	4,08	4,10	3,83
Kypr	6,43	6,37	6,36	6,28
Litva	4,91	5,28	5,33	4,72
Lotyšsko	0,00	4,37	4,12	3,88
Lucembursko	0,00	4,00	3,90	0,00
Maďarsko	3,98	0,00	4,26	4,46
Malta	6,56	6,04	5,42	0,00
Německo	4,61	4,57	4,52	4,45
Nizozemsko	5,59	5,53	5,40	5,48
Polsko	4,94	4,91	4,81	4,64
Portugalsko	5,20	5,04	4,79	0,00
Rakousko	5,49	5,40	5,43	5,40
Rumunsko	2,67	2,75	2,72	2,58
Slovensko	4,01	4,09	4,59	0,00
Slovinsko	5,12	4,99	4,64	4,51
Španělsko	4,18	4,16	4,08	1,88
Švédsko	7,17	7,14	7,05	7,13
Velká Británie	5,89	5,85	5,68	5,40

Zdroj: EUROSTAT, 24/07/2019, vlastní zpracování

Z tabulky 1 je dále patrné, že ve srovnání s dalšími státy Evropské unie se procento veřejných výdajů na vzdělávání v České republice v porovnání k HDP pohybuje spíše na nižší úrovni. Výdaje jsou srovnatelné například s Řeckem nebo Bulharskem.

Jestliže jsou srovnány průměrné roční platy pedagogů v zemích OECD, přepočtené na dolary, pohybují se platy učitelů v České republice na podobné úrovni s platy pedagogů v Estonsku, Lotyšsku nebo Slovensku. Budeme-li však porovnávat země bývalého východního bloku, z grafu 2 je zřejmé, že v porovnání s Polskem jsou již platy v ČR na úrovni nižší (OECD, 2019).

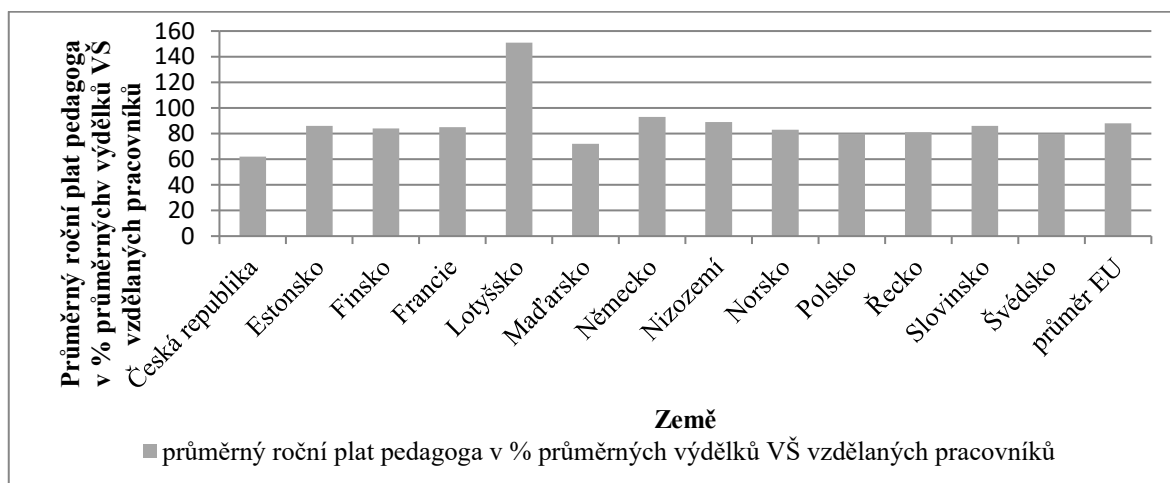
Graf 2: Průměrný plat pedagogů dle OECD v roce 2017 (vyjádřeno v USD):

Zdroj: OECD, 2019, vlastní zpracování

Podle zprávy OECD dosahovali pedagogové v České republice v roce 2017 pouhých 61 % průměru výdělků vysokoškolských vzdělaných pracovníků v ČR. V grafu 3 lze vidět srovnání úrovně platů učitelů v zemích EU v porovnání s ostatními vysokoškolsky vzdělanými pracovníky dané země.

Graf 3: Průměrný roční plat pedagoga vyjádřený v procentech průměrného výdělku VŠ vzdělaných pracovníků (2017):

Zdroj: OECD, 2019, vlastní zpracování

Česká republika podle grafu 3 dosahuje nejnižší hodnoty ze všech porovnávaných zemí, průměr EU činí 88 %. Nejvyšší hodnoty lze vidět v Lotyšsku, kde průměrný plat pedagoga dosahuje 151 % platu vysokoškolsky vzdělaného pracovníka.

Z uvedených údajů je patrná nižší úroveň finančních prostředků, které jsou do oblastí vzdělávání směřovány ve srovnání se zeměmi EU a zeměmi OECD. Reforma financování regionálního školství ruku v ruce s navyšováním financí určených pro školství si dává za úkol tento trend změnit.

3.4. Vývoj financování regionálního školství

Situace ve školství do roku 1989 odpovídala tehdejšímu pojetí státní správy a centrálně řízené ekonomiky. Školství následovalo model jednotné školy po celou dobu povinné školní docházky, vzdělání mělo jen omezený vliv na další sociální či ekonomickou pozici člověka v dalším životě. Zásadní byl postoj politický (Adámková, 2007).

Mateřské, základní a střední školy byly řízeny ministerstvem školství, financovány však byly z jiných rezortů prostřednictvím okresních a krajských národních výborů a státních podniků.

Financování školství se měnilo významným způsobem po roce 1989. Průběh způsobu financování lze zachytit do etap na základě významných legislativních změn.

- 1992 - 2000

Od roku 1992 bylo zavedeno financování školství prostřednictvím školských úřadů a rozhodující část neinvestičních prostředků určených pro školství byla rozepisována pomocí tzv. normativů. Normativy a jejich struktura procházely neustálým vývojem.

Zásadní vliv na financování školství mělo přijetí zákona č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jeho působnosti a některých dalších opatřeních a zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství. Tento zákon zavedl odvětvový model řízení regionálního školství, což znamená, že i ve školské správě byla oddělena státní správa a samospráva (Adámková, 2007).

Zřizování škol a školských zařízení bylo nově podřízeno nejen státu, ale i církvi a nestátním subjektům. Došlo k zvýšení autonomie škol, k výkonu státní správy ve školství byly zřízeny regionální školské úřady řízené MŠMT. Finanční prostředky byly rozděleny MŠMT a skrz školské úřady distribuovány přímo školám a školským zařízením. Důležitou změnou, která ovlivnila přístup k volbě školy a budoucího vzdělání se stala zodpovědnost, se kterou rodiče

a jejich děti začaly přistupovat k tomuto rozhodování. Rozhodnutí již bylo čistě v jejich kompetenci, neovlivněno politickými silami. Dále došlo ke změně platového systému v regionálním školství. Byl zaveden jednotný systém odměňování zaměstnanců dle zákona 143/1992 Sb. o platu a odměně za pracovní pohotovost. V průběhu dalších let byly do systému začleněny různé příplatky, které částečně pomohly narovnat zaostávání platů pedagogů za ostatními zaměstnanci veřejných služeb (Valenta, 2004).

Podíl výdajů na vzdělávání v roce 2000, vyjádřený procentem z HDP, byl nižší než mezinárodní průměr za země OECD. Za všechny úrovně vzdělávání vykazuje hodnotu 3,33 % podílu k HDP. Průměr OECD v roce 2000 činí 4,77 % podílu k HDP (ČSÚ, 2016).

- 2001–2002

První fáze reformy byla realizována rychlým tempem a výkon státní správy nebyl zcela vyhovující, tudíž v roce 2000 byly přijaty zákony, kterými dochází k transformaci veřejné správy. Jedná se o zákon č. 128/2000 Sb. o obcích, č. 129/2000 Sb. o krajích, č. 131/2000 Sb. o hlavním městě Praze a č. 147/2000 Sb. o okresních úřadech. Tímto byly ustanoveny orgány regionální samosprávy, kraje a dochází k decentralizaci státní moci, státní správa je nahrazena převážně samosprávou (Adámková, 2007).

Odvětvový model řízení školství byl nahrazen kombinovaným modelem. Jednalo se o způsob výkonu veřejné správy, kde byl kombinován způsob odvětvový a model územního řízení. Vycházel především ze zmíněných transformačních zákonů a dále z rozpočtových a majetkových zákonů. Tyto zákony měnily pravidla tvorby a využití finančních zdrojů pro výkon veřejné správy. Jedná se především o zákon č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech republiky, č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a č. 43/2000 Sb. o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům.

V tomto období došlo k přechodu zřizovatelských pravomocí na krajská zastupitelstva a jeho důsledkem byla změna odpovědnosti za financování škol a školských zařízení. Jednalo se především o školy, které byly zřizovány státní správou (MŠMT, Ministerstvem práce a sociálních věcí, apod.). Financování školství bylo nyní prováděno vícezdrojově. To znamená, že došlo k oddělení investičních výdajů (dále IV) a ostatních neinvestičních výdajů (dále ONIV) od tzv. přímých nákladů, které zůstaly v kompetenci státní správy. Školy

zřizované obcemi zůstaly beze změny, respektive byly financovány vícezdrojově již od let devadesátých. Tím se také naplnil princip územního řízení, neboť odpovědnost za financování IV a NIV byl převeden do kompetence krajů. Kraje potřebu financování škol a školských zařízení pokryly z vlastních daní v rámci rozpočtového určení daní a z účelových dotací z rozpočtové kapitoly ministerstva financí.

Odvětvový princip je charakterizován tím, že MŠMT určuje celorepublikový normativ a má pravomoc k stanovení kritérií pro soustavy krajských normativů, které jsou nutné k přerozdělení finančních prostředků jednotlivým školám a školským zařízením.

V oblasti personálních vztahů v tomto období je možné hovořit o plné autonomii škol. Zaměstnavatelem všech pracovníků školy se stala škola či školské zařízení jako právnická osoba, statutárním zástupcem potom ředitel (Valenta, 2004).

V roce 2001 byla vládou přijata první ucelená koncepce vzdělávání v České republice, tzv. Bílá kniha. Jednalo se o Národní program rozvoje vzdělávání v ČR. V roce 2002 byl přijat Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy ČR, který byl koncipován jako realizace Bílé knihy (Adámková, 2007).

- 2003 - 2004

Od roku 2003 se staly všechny školy a školská zařízení právním subjektem. V regionálním školství jsou zřizovány jako příspěvkové organizace dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ve znění pozdějších předpisů, kdy zřizovatelem je obec nebo kraj. Finanční prostředky rozepisuje krajský úřad a prostřednictvím rozpočtu zřizovatele je posílá přímo jednotlivým školám (Valenta, 2004).

- 2005 - 2019

Změnu ve financování regionálního školství zavedlo přijetí zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů. Zákon č. 563/2004 Sb. upravil pojem pedagogický pracovník, stanovil předpoklady pro výkon pedagogické činnosti, požadavky na odbornou kvalifikaci pro jednotlivé kategorie pedagogických pracovníků, podmínky pro výkon funkce ředitele škol a školských zařízení

a definoval systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Zákon zavedl nové pojmy, které mají přímý dopad na odměňování učitelů. Jedná se zejména o:

- specializační příplatek pro pedagogické pracovníky, kteří vykonávají specializované pedagogické činnosti
- studijní volno v rozsahu 12 pracovních dnů k individuálním studijním účelům
- příplatek za přímou pedagogickou činnost nad stanovený rozsah⁷.

Přijetím zákona byla zahájena školská reforma, která měla za cíl také změnu obsahu vzdělávání a zavedla školní vzdělávací programy (Valenta, 2004).

Zákon č. 561/2004 dále zavedl novou formu právnické osoby ve školství, školskou právnickou osobu. Byla vytvořena jako univerzální právní forma pro všechny zřizovatele, na rozdíl od příspěvkové organizace může zřizovatel převést majetek na školu přímo, škola tedy přímo vlastní např. budovy. Také smí přijímat dary bez předchozího souhlasu (Adámková, 2007).

Nově byla vyhláškou č. 310/2005 Sb. o krajských normativech přímo definována jednotka výkonu a ukazatele rozhodné pro stanovení krajských normativů. Krajské úřady tímto poskytovaly obcím školám prostředky ze státního rozpočtu na přímé neinvestiční výdaje přímo mimo rozpočet zřizovatele (Valenta, 2004).

V roce 2005 byl v ČR ve srovnání s jinými zeměmi OECD věnován z veřejných rozpočtů na vzdělávání opět podprůměrný podíl financí, Naproti tomu výdaje vzdělávacích institucí na vzdělávání v přepočtu na jednoho žáka v ČR od roku 2000 postupně rostly a nárůst výdajů mezi lety 2005 a 2012 byl nadprůměrný (ČSÚ, 2016).

Od 1. 1. 2013 došlo ke změně v poskytování příspěvku zřizovatelům (obcím a krajům) na financování provozu škol. Podle zákona č. 243/2000 Sb. byla část objemu sdílených daní určena obcím podle počtu žáků docházejícím do škol a školských zařízení zřizovaných obcí.

---

⁷MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Zpráva o vývoji českého regionálního školství od listopadu 1989. [online]. [cit. 2019-10-02]. Dostupné z: <http://www.ceskaskola.cz/2009/11/msmt-zprava-o-vyvoji-ceskeho.html>

Účelem bylo nahradit metodu vzájemné úhrady neinvestičních výdajů a směřovat tyto finance přímo obcím zřizujícím základní školu nebo mateřskou školu, kam žáci nebo děti docházejí⁸.

V roce 2013 byla výše nákladů na platy učitelů na jednoho žáka v primárním, nižším sekundárním i vyšším sekundárním vzdělávání v ČR v mezinárodním srovnání opět výrazně podprůměrná. V roce 2013 patřila ČR spolu s Chile, Maďarskem, Estonskem a Slovenskem mezi pět zemí OECD s nejnižšími mzdovými výdaji na jednu odučenou hodinu (ČSÚ, 2016).

3.5. Legislativa upravující financování školství

Základní právní normou, která se věnuje financování škol a školských zařízení všech zřizovatelů v regionálním školství:

- zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

Zákony, které upravují financování škol a školských zařízení dle jednotlivých zřizovatelů:

- zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů - školy zřizované obcí, případně svazkem obcí
- zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů - školy zřizované krajem
- zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech ČR, ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 219/2000 Sb., o majetku ČR ve znění pozdějších předpisů – školy zřizované MŠMT.

---

⁸MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHODVY. Informace o právní úpravě úhrady neinvestičních výdajů na školská zařízení mezi obcemi. [online].[cit. 2019-09-09] Praha © 2013 – 2019. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/informace-o-pravni-uprave-uh rady-neinvesticnich-vydaju-na>

- zákon č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů a příslušný právní předpis, podle kterého zřizovatel zvolil právní formu školy - soukromé školy
- zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a o postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech ČR, ve znění pozdějších předpisů - církevní školy.

Další související předpisy:

- zákon o státním rozpočtu - stanoví výši kapitoly 333 MŠMT
- směrnice Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. j. MSMT-24005/2016 o závazných zásadách pro rozpisy a návrhy rozpisů finančních prostředků státního rozpočtu krajskými úřady a obecními úřady obcí s rozšířenou působností
- vyhláška č. 492/2005 Sb., o krajských normativních, ve znění pozdějších předpisů. Tato vyhláška je pro všechny krajské úřady závazná a stanovuje postup při stanovení krajských normativů do roku 2019
- vyhláška č. 310/2018 Sb. o krajských normativních. Tato vyhláška je pro všechny krajské úřady závazná a stanovuje postup při stanovení krajských normativů od roku 2020
- zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, jejich pracovní dobu, další vzdělávání a kariérní systém. Zákon se vztahuje na pedagogické pracovníky škol a školských zařízení, které jsou zapsány do Rejstříku škol a školských zařízení, a na pedagogické pracovníky v zařízeních sociálních služeb
- nařízení vlády č. 341/2017 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě.

4. Financování školství v ČR

Nejvýznamnějším zdrojem finančních prostředků, ze kterého jsou školy a školská zařízení financovány, je státní rozpočet. Ze státního rozpočtu jsou finanční prostředky přiděleny do rozpočtu kapitoly 333 - Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, které zabezpečuje financování jednotlivých školských úseků. Nejvýznamnější položkou rozpočtu kapitoly MŠMT jsou výdaje na financování regionálního školství. V tomto úseku jsou poskytovány peněžní prostředky na tzv. přímé náklady na vzdělávání pro školy a školská zařízení zřizované obcemi a svazky obcí a kraji a neinvestiční dotace soukromému a církevnímu školství. Dále je z kapitoly 333 plně zabezpečeno financování přímo řízených organizací. Další významnou položkou rozpočtu kapitoly MŠMT jsou výdaje na dotace pro vysoké školství. Ministerstvo také poskytuje účelové prostředky na výzkum a vývoj (MŠMT, 2019).

4.1. Přímé náklady na vzdělávání

Rozpis přímých nákladů na vzdělávání se řídí Směrnicí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. j. MSMT-24005/2016 ze dne 22. listopadu 2016, o závazných zásadách pro rozpisy a návrhy rozpisů finančních prostředků státního rozpočtu krajskými úřady a obecními úřady obcí s rozšířenou působností. Podle směrnice postupují především krajské úřady při rozpisu a poskytování finančních prostředků podle § 160 školského zákona právnickým osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení a soukromým školám a podle § 161 školám zřizovaným obcemi a svazky obcí.

V rámci příprav rozpisu přímých nákladů krajský úřad zpracuje krajskou bilanci předpokládaných potřeb a finančních prostředků rozepsaných krajskému úřadu MŠMT v základní struktuře rozpočtových ukazatelů:

- prostředky na platy
- prostředky na ostatní osobní náklady (dále OON)
- odvody zdravotního a sociálního pojistného a fondu kulturních a sociálních potřeb
- ostatní neinvestiční výdaje, které obsahují další výdaje vyplývající z pracovně právních vztahů, výdaje na zajištění vzdělávacích služeb pro žáky (např. zajištění výuky plavání), výdaje na učebnice, učební pomůcky a školní potřeby a další přímé výdaje.

Dále krajský úřad vyčlení z finančních prostředků prostředky pro řešení situací vzniklých v průběhu období, které nelze promítnout do rozpisu rozpočtu jednotlivých právnických osob prostřednictvím krajských normativů, tyto prostředky jsou označovány jako rezerva. Krajský úřad prostřednictvím krajských normativů provádí rozpis přímých výdajů na příslušný kalendářní rok pro jednotlivé právnické osoby zřizované krajem, obcemi nebo svazky obcí. Součástí rozpisu jsou závazné ukazatele ve struktuře:

- limit počtu zaměstnanců (dále Lim)
- přímé výdaje celkem, z toho:
  1. prostředky na platy
  2. prostředky na OON

Pomocí těchto závazných ukazatelů MŠMT limituje prostředky na platy, reguluje zaměstnanost v organizačních složkách tj. rozpočtových a příspěvkových organizacích resortu MŠMT, určuje průměrný měsíční plat v resortu a garantuje meziroční nárůst platů zaměstnanců v resortu školství. Finanční ukazatele se stanovují vždy pro kalendářní rok (Peková, Pilný, Jetmar, 2008).

Limit počtu zaměstnanců se právnické osobě stanoví z celkového stanoveného ukazatele prostředků na platy na příslušný kalendářní rok a průměrného rozpočtovaného měsíčního platu pro zabezpečení činnosti právnické osoby v příslušném kalendářním roce ($P_{prům}$) vztahem

$$limit = \frac{\text{prostředky na platy na danýrok (v Kč)}}{12 \times P_{prům} \text{ (v Kč za měsíc)}}$$

Republikový normativ

Hlavním principem pro přidělování přímých výdajů na vzdělávání ze státního rozpočtu, konkrétně z kapitoly MŠMT do rozpočtu jednotlivých krajů a Magistrátu hlavního města Prahy je výkonové financování prostřednictvím republikových normativů. Republikové normativy stanovuje MŠMT a řídí se § 161 Zákona č. 561/2004 Sb., školského zákona. Tyto normativy jsou určeny jako průměrná výše výdajů, připadající na vzdělávání a školské služby pro jedno dítě, žáka či studenta příslušné věkové kategorie v oblasti předškolního,

základního, středního a vyššího odborného vzdělávání ve školách a školských zařízeních, jejichž zřizovatelem je kraj, obec či svazky obcí na kalendářní rok. Výdaje zahrnují roční výši výdajů státního rozpočtů na platy a OON a průměrnou roční výši osobních příplatků a odměn, zvláštních příplatků a pojistného na sociální a zákonné zdravotní pojištění, dále základní přiděl do fondu sociálních a kulturních potřeb⁹. MŠMT rozepisuje za použití republikových normativů přímé neinvestiční výdaje rozpočtované na daný rok na jednotlivé krajské úřady a Magistrát hlavního města Prahy a poskytuje je formou dotace na zvláštní účet kraje. Krajské úřady a Magistrát hlavního města Prahy převádějí finanční prostředky jednotlivým právníkům osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení v podobě krajských normativů.

Normativní metoda je stanovena rozpisem finančních prostředků podle průměrných neinvestičních výdajů připadajících na jednotku výkonu (např. na 1 dítě, 1 žáka nebo studenta) a součástí republikových normativů je vyjádření limitu počtu zaměstnanců připadajících na 1000 dětí, žáků nebo studentů v dané věkové kategorii (Peková, Pilný, Jetmar, 2008).

Stanovení výše republikových normativů 2019 vychází z materiálu č.j. MSMT-41631/2018 „Principy normativního rozpisu rozpočtu přímých výdajů RgŠ územních samosprávných celků na rok 2019“.

V současné době jsou věkové kategorie rozděleny dle materiálu MŠMT takto (Principy, 2018):

- 3 – 5 let – dítě v předškolním vzdělávání
- 6 – 14 let – žák plnící povinnou školní docházku
- 15 – 18 let – žák v denní formě středního vzdělávání, vč. žákůnástavbového studia v denní formě vzdělávání
- 19 – 21 let – student v denní formě vyššího odborného vzdělávání
- 3 – 18 let – počet lůžek v krajských zařízeních ústavní výchovy pro děti a mládež.

---

⁹Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolní, základní, střední, vyšší odborné a jiném vzdělávání. In: *Zákony pro lidi.cz* [online] [cit. 2019-09-10] AION CS 2010 – 2019. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561?citace=1#cast14>

Pro tyto věkové kategorie stanoví MŠMT tzv. republikové normativy. Republikové normativy vyjadřují průměrný příspěvek státu na pokrytí nákladů na jednoho žáka dané věkové kategorie, jež byly stanoveny jako průměrné hodnoty pro celou republiku (Pilný, 2007).

Ačkoli se v souvislosti s republikovými normativy používá výraz věková kategorie, nejde o věkové kategorie v pravém slova smyslu, určujícím znakem pro zařazení do jednotlivých kategorií není věk dítěte, žáka či studenta, ale skutečnost, že dítě, žák či student se vzdělává v příslušném stupni vzdělávání.

Výše republikového normativu obsahuje nejen výdaje na výuku, ale i další aktivity, které je třeba v rámci kraje zajistit – zájmové a další vzdělávání, stravování, ubytování, poradenské služby, vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami apod. Republikové normativy slouží pouze pro rozpis rozpočtu finančních prostředků státního rozpočtu do rozpočtů jednotlivých krajů.

Mezi základní normativní ukazatele patří:

V = výkony (počet žáků apod.)

N_p = výkon připadající na 1 plný úvazek pedagogického pracovníka (počet žáků apod.)

N_o = výkon připadající na 1 plný úvazek nepedagogického pracovníka

ONIV = výše ostatních neinvestičních výdajů na jednoho žáka

Rozhodující je hodnota normativu N_p .

$$N_p = \frac{\check{Z}}{H/VP}$$

Při čemž:

$\check{Z}$ = průměrný počet žáků ve třídě

H = finančně zabezpečený průměrný počet hodin odučených týdně ve třídě

VP = průměrná míra vyučovací povinnosti pedagogů v hodinách za týden (Peková, Pilný, Jetmar, 2012).

Krajský normativ

Krajské normativy jsou upravené republikové normativy, které mají co nejobjektivněji zohledňovat podmínky jednotlivých škol a zařízení v příslušných krajích. Tyto normativy upravuje vyhláška č. 492/2005 Sb., o krajských normativech, ve znění pozdějších předpisů. Výše normativů pro jednotlivé typy škol je stanovena podle příslušných učebních plánů a dalších předpisů jako jsou vyhláška určující maximální počet žáků ve třídě, podle počtu vyučovacích hodin u předmětů, u kterých se dělí třídy apod. Krajský normativ je definován jako výše výdajů připadajících na jednotku výkonu na kalendářní rok v rámci daného kraje. Krajský úřad rozepisuje rozpočet pro všechny školské organizace, vypracuje místní normativy, které zohledňují místní podmínky. Tyto normativy jsou stanoveny tzv. místním dohodovacím řízením, jež probíhá mezi krajským úřadem a řediteli škol a školských zařízení (Peková, Pilný, Jetmar, 2012).

Pro stanovení krajských normativů jsou ve vyhlášce vyjmenovány rozhodné ukazatele (Vyhláška o krajských normativech, 2018):

- průměrného počtu jednotek výkonu připadajícího na 1 pedagogického pracovníka (N_p)
- průměrného počtu jednotek výkonu připadajícího na 1 nepedagogického pracovníka (N_o)
- průměrné měsíční výše platu pedagogického pracovníka (P_p)
- průměrné měsíční výše platu nepedagogického pracovníka (P_o)
- průměrné roční výše ostatních neinvestičních výdajů ze státního rozpočtu připadající na jednotku výkonu ($ONIV$).

Součástí krajských normativů jsou také příplatky na speciální vzdělávací potřeby dětí, žáků a studentů, stanovené pro jednotlivé druhy zdravotního postižení. Dítětem, žákem, studentem se znevýhodněním se rozumí znevýhodnění uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona.

V současnosti je výše normativu stanovena i podle dalších ukazatelů, proto se jednotlivé krajské normativy liší. Dalšími hledisky jsou:

- dlouhodobé záměry vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v jednotlivém kraji

- rámcové vzdělávací programy nebo akreditované vzdělávací programy pro vyšší odborné vzdělávání
- rozsah přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické nebo přímé pedagogicko-psychologické činnosti
- naplněnost tříd, studijních skupin a oddělení v jednotlivých školách a školských zařízeních. V každém kraji jsou preferovány odlišné obory vzdělání a také v každém kraji je jiná naplněnost tříd.

Normativ na žáka (Nž) ve výši základní částky u škol a školských zařízení, jejichž činnost je realizována pedagogickými i nepedagogickými pracovníky, tedy nejčastějším typem školy či školského zařízení, se stanoví vztahem:

$$Nž = \left(\frac{1}{Np} \times Pp \times 12 \times 1, Proc \right) + \left(\frac{1}{No} \times Po \times 12 \times 1, Proc \right) + ONIV$$

Proc je součet procent sazby pojistného na všeobecné zdravotní a sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, jehož poplatníkem je zaměstnavatel, a procent, v jejich výši se stanoví základní příděl, kterým je tvořen fond kulturních a sociálních potřeb.

Nedostatky stávajícího systému

Za hlavní problémy stávajícího systému financování regionálního školství můžeme označit:

- MŠMT nemůže zohlednit důležitá specifika v jednotlivých krajích, např. rozdílnou oborovou nebo velikostní strukturu škol a školských zařízení
- je postaven pouze na principu financování na žáka, nezohledňuje jiné parametry
- velké rozdíly ve výši krajských normativů, znamenají rozdíly ve výši „státní“ podpory na vzdělávání žáka ve stejném oboru v jednotlivých krajích
- systém nezohledňuje v oblasti financování pedagogické práce rozdílnou úroveň nárokových složek platů pedagogických pracovníků v konkrétních školách. Jedná se zejména o rozdíly v tarifních platových stupních podle délky vykonávané praxe, potom školy s pedagogy s vyšší délkou praxe bojují s nedostatkem financí na nenárokové složky platu

- změny v počtech žáků školy mají za důsledek změnu v oblasti odměňování zaměstnanců školy
- systém zvýhodňuje v oblasti financování nepedagogické práce školu s vyšší naplněností tříd¹⁰.

4.2. Reforma financování regionálního školství

Vzhledem k nedostatkům, které jsou zmíněny v předchozí kapitole, je dlouhodobě připravována reforma financování regionálního školství. Reforma se soustřeďuje na oblast financování škol a školských zařízení zřizovaných kraji, obcemi a svazky obcí. V následujících kapitolách je popsán průběh zrodu reformy.

4.2.1. Příprava reformy financování regionálního školství ze státního rozpočtu

Dne 28. listopadu 2011 došlo ke zveřejnění koncepčního záměru reformy systému financování tzv. „regionálního školství“, č.j.: 38 232/2011-26. Vlastním dokumentem se stal Koncepční záměr reformy systému financování regionálního školství č. j. 4906/2011-26 (dále koncepční záměr), který je možné považovat za prvotní dokument, na kterém je vystavěna reforma financování regionálního školství platná od 1. 1. 2020.

Hlavní úkoly v oblasti regionálního školství jsou dle koncepčního záměru definovány následovně:

- zajistit zlepšení platových podmínek pedagogických pracovníků
- zpřesnit finanční toky mezi rezortem a jednotlivými zřizovateli škol
- změnou příslušných právních předpisů omezit zátěž škol nadměrnou byrokracií
- změnou financování zajistit rovnost podpory při poskytování veřejné vzdělávací služby
- v rámci normativního financování podpořit možnost existence škol v malých obcích.

---

¹⁰Česká škola. Albatros Media a.s. [online] [cit. 2019-09-02]. Dostupné z: <http://www.ceskaskola.cz/2015/12/msmt-hlavni-nedostatky-stavajiciho.html>

V rámci přípravy reformy financování regionálního školství MŠMT provádí analýzy, ze kterých vyplývají negativa systému fungujícího do této doby. Mimo jiné se zmiňuje o velké míře rozhodovacích pravomocí krajských úřadů bez odpovídající zodpovědnosti za financování nebo nepružnosti změny sítě škol v krajích, tak aby rychleji reagovala na potřeby trhu. Důsledkem jsou příliš velké mezikrajové rozdíly v podpoře vzdělávání a princip přerozdělování financí není efektivní. V Učitelských novinách č. 7/2019 je citován Petr Gazdík, radní Zlínského kraje, který se zmiňuje o rozdílech v odměňování učitelů, kdy učitel ve Zlínském kraji pobírá v průměru o 1500 Kč méně než jinde a doufá v narovnání současného stavu. Učitelské noviny č. 7/2019 dále citují bývalou ministryni školství Kateřinu Valachovou, která konstatovala, že současný systém financování nereaguje na strukturu škol v jednotlivých krajích a to vede k nespravedlivému odměňování.

Základní kroky vedoucí k naplnění nového systému financování (Konceptní záměr, 2011):

- opuštění striktně normativního systému financování prostřednictvím republikových a krajských normativů
- zavedení oborových normativů stanovených ministerstvem pro jednotlivé obory vzdělávání
- doplnění výkonového systému „na žáka“ o další parametry zohledňující specifika konkrétní organizace doplnění oborových normativů o normativně nákladové financování (školské služby, nepedagogičtí pracovníci, zájmové vzdělávání)
- cílená podpora vybraného okruhu škol a oborů vzdělání. Týká se především základních škol pouze s 1. stupněm a jednotřídní mateřské školy v malých obcích a vybraných oborů vzdělávání
- nahrazení příplatků na postižení cílenou a jasně definovanou podporou přímo v normativu
- revize podmínek pro stanovení výše úplaty
- snížení administrativní náročnosti – zrušení limitů mzdové regulace.

Konceptní záměr navrhuje financování pedagogické práce a přímých ONIV prostřednictvím oborových normativů stanovených ministerstvem, ale v následujícím období bylo od myšlenky financování prostřednictvím oborových normativů částečně upuštěno, respektive je aplikováno u základních uměleckých škol a vyšších odborných škol.

Oblast provozních (tj. nepedagogických) zaměstnanců škol bude financována systémem normativně nákladovým. V praxi se předpokládá financování nepedagogických zaměstnanců podle ředitelství, pracovišť a počtu tříd. Tento způsob umožní školám lépe plánovat do budoucna, neboť přinese stabilnější financování. Nynější způsob financování podle počtu žáků může výrazně ovlivnit objem peněz v momentě, kdy dojde k drobnému poklesu v jejich počtu (Švancar, 2019).

MŠMT sestavilo základní principy změny financování školství:

- netýká se soukromých a církevních škol
- zásadní změna financování pedagogické práce v MŠ, ZŠ a SŠ, konzervatořích a ve školních družinách
- financování pedagogické práce ve VOŠ se nemění, normativ na studenta stanoví MŠMT
- nepedagogická práce – normativy na školu, další pracoviště a na třídu – zohlednění spolupráce obcí
- financování podpůrných opatření se nemění
- přesnější vymezení rezervy pro krajské úřady (MŠMT, 2019).

Předpokládaným přínosem nového způsobu financování dle Koncepčního záměru (2011):

- zajištění transparentnosti a předvídatelnosti ve financování
- odstranění nerovnosti v odměňování zaměstnanců
- odstranění negativních dopadů snížení počtu žáků
- u středních škol eliminuje nutnost přijímat co největší počet žáků bez ohledu na jejich studijní předpoklady v zájmu získání nezbytného objemu finančních prostředků pro svoji činnost.

4.2.2. Postup rozpisu finančních prostředků po reformě

Finanční prostředky budou rozepisovány z MŠMT na jednotlivé kraje:

Rozpis rozpočtu přímých nákladů probíhá stejně jako doposud, tedy z MŠMT do rozpočtu krajů. MŠMT stanoví dle § 161 odst. 3 školského zákona výši prostředků pro jednotlivé školy a školní družiny složenou z těchto částí:

- prostředky pro pedagogy ve školách a školních družinách
- prostředky pro nepedagogy ve školách
- prostředky pro ostatní neinvestiční výdaje (ONIV)
- prostředky pro podpůrná opatření.

Rozpis rozpočtu z krajského úřadu na školy a školská zařízení:

Rozpis rozpočtu přímých nákladů probíhá stejně jako doposud, krajské úřady rozepisují finanční prostředky do rozpočtů jednotlivých krajských škol a školských zařízení ve výši stanovené MŠMT, většina krajských normativů končí. Krajský úřad je oprávněn upravit škele výši přidělených prostředků státního rozpočtu pouze v případě, že po ověření správnosti údajů vykazovaných jednotlivými školami, zjistí důvodný rozdíl mezi vykázaným a skutečným stavem. Stejně tak stále platí závazné ukazatele pro čerpání finančních prostředků jako doposud.

Změny v systému rozpisu finančních prostředků od 1. 1. 2020:

Normativ na žáka, každoročně stanovený krajským úřadem, je nahrazen normativem na jednoho pedagogického pracovníka. Normativ stanoví MŠMT.

Objem finančních prostředků je stanoven dle skutečné potřeby na základě vykázaných platových tarifů jednotlivých škol a školských zařízení. Potřeba vychází ze statických údajů, především z výkazu P1c-01, který každá jednotlivá instituce vykazuje ke dni 30. 9. daného roku.

Ostatní nárokové a nenárokové složky platu jsou normativně stanovené MŠMT, přičemž normativ nenárokových složek platu bude ještě dále zohledňovat naplněnost tříd a oddělení pomocí opravných koeficientů. Normativ stanovuje naplněnost tříd v jednotlivých typech

škol a objem financí nad danou normu již nebude navyšován. Toto opatření by mělo snížit přeplněnost tříd, podpořit dělení tříd a snižovat průměrný počet žáků ve třídě.

U VOŠ a ZUŠ zůstává princip financování „na žáka“ jako doposud, normativ však stanoví MŠMT stejně pro celou ČR.

Tabulka 2 znázorňuje způsob rozpisu finančních prostředků dle jednotlivých typů škol a stanovuje kompetenci rozpisu finančních prostředků.

Tabulka 2: Principy rozpisu finančních prostředků od 1. 1. 2020:

	MŠ	ZŠ	SŠ	ŠD	Konzervatoř	VOŠ	ZUŠ
MŠMT	normativ na pedagogického pracovníka					oborový normativ na studenta	oborový normativ na žáka
	objem platových tarifů podle vykázaných údajů						
	normativ ostatních nárokových složek platů na 1 pedagoga						
	normativ nenárokových složek platu na 1 pedagoga						
	opravný koeficient zohledňující naplněnost běžných tříd						
KÚ	rezerva						

Zdroj: MŠMT, vlastní zpracování

V kompetenci krajského úřadu je možnost dofinancování potřeby finančních prostředků v odůvodněných případech, a to z rezervy. Rezerva slouží k řešení zvýšených přímých výdajů vzniklých v průběhu kalendářního roku. Součástí rezervy budou finanční prostředky na mzdové výdaje na ostatní osobní náklady (např. odstupné). Způsob, podmínky a pravidla použití rezervy krajským úřadem stanoví MŠMT směrnicí.

4.2.3. Změna financování dle jednotlivých typů škol a školských zařízení

Mateřské školy

Reforma financování mateřských škol (dále MŠ) se řídí:

- novelou vyhlášky č. 14/2005 Sb. o předškolním vzdělávání:

Školský zákon stanoví nastavení pedagogické práce učitelů hodnotami PHmax. Novelou vyhlášky je stanoven maximální počet hodin přímé pedagogické činnosti financované ze státního rozpočtu v podobě PHmax podle počtu tříd v jednom pracovišti. Jedním pracovištěm je myšlena jedna samostatná budova. Při stanovení maximálního počtu hodin jsou zohledněny druhy provozu MŠ na polodenní, celodenní a internátní. Za výhodu je považováno, že provoz MŠ flexibilně reaguje na aktuální potřeby při stanovení rozpisu pracovní doby učitelů. Flexibilita je zaručena díky tomu, že rozhodujícím faktorem pro stanovení PHmax je skutečný počet hodin přímé vyučovací činnosti potřebný pro zajištění provozu MŠ, kde je zohledněno i překrývání přímé vyučovací činnosti.

- statistickými výkazy S 1-01 nebo S 4-01 a P 1c-01:

Při výpočtu hodnot PHmax MŠ podle Metodiky výpočtu PHmax pro předškolní zařízení (2018) je nutno vycházet z údajů ze statistických výkazů S 1-01 nebo S 4-01 (výkaz pro MŠ při zdravotnických zařízeních). Pro stanovení PHmax z výkazu S 1-01 jsou rozhodné údaje o průměrné denní době provozu MŠ v hodinách a počet tříd podle příslušného druhu provozu. Pokud má MŠ více pracovišť, stanovuje se PHmax samostatně pro každé pracoviště. Jestliže má MŠ třídy s různým druhem provozu – celodenní, polodenní či internátní – počítá se každý druh provozu samostatně, a to i na stejném pracovišti. Celková hodnota PHmax se za právnickou osobu vykonávající činnost školy určí jako součet dílčích hodnot za jednotlivá pracoviště a jednotlivé druhy provozu.

PH konkrétní školy je součtem hodnot týdenního rozsahu hodin přímé pedagogické činnosti. Ředitel MŠ při výpočtu PH školy spočítá hodiny všech učitelů podle velikosti úvazku a pracovního zařazení. Hodiny přímé pedagogické práce je nutné počítat podle hodnot stanovených nařízením vlády č. 75/2005 Sb. o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků zvláště pro učitele, ředitele a zástupce ředitele. Zohlednit musí také úvazek pedagogického pracovníka, který není jmenován do funkce zástupce ředitele školy, ale řídí některou ze škol, jejíž činnost daná právnická osoba vykonává. Tomuto pracovníkovi může ředitel školy snížit týdenní rozsah přímé pedagogické činnosti až do výše stanovené tímto nařízením pro zástupce ředitele školy. Hodnotu PH školy potom daná škola porovná se stanoveným PHmax uvedeným ve vyhlášce pro daný počet tříd pracoviště MŠ

a průměrnou dobu provozu pracoviště. Zjistí tak, jestli se vypočítaným PH školy vejde do maximálního počtu hodin přímé pedagogické činnosti financované ze státního rozpočtu.

Pro stanovení výše finančních prostředků pro školu jsou pak rozhodné údaje vykázané ve výkazu P 1c-01, a to v oddílech IVa, IVb, IVc. V oddíle IVa jsou uvedeny evidenční počty učitelů MŠ, tj. velikost úvazků učitelů. V oddíle IVb je uvedena přímá pedagogická činnost stanovená ředitelem školy jednotlivým učitelům, řediteli a zástupci ředitele v souladu s nařízením vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků. V oddíle IVc jsou pak uvedeny hodiny přímé pedagogické činnosti učitelů pevně stanovené nad rámec jejich týdenního rozsahu (Metodika výpočtu PHmax pro předškolní zařízení, 2018).

Základní školy

Změna ve financování základních škol (dále ZŠ) je definována (Metodika stanovení PHmax pro základní vzdělávání, 2018):

- v novele školského zákona č. 167/2018 Sb
- v nařízení vlády č. 123/2018 Sb., kterým se stanoví pro základní školy, střední školy a konzervatoře zřizované krajem, obcí nebo svazkem obcí maximální počet hodin výuky financovaný ze státního rozpočtu
- vyhláškou č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů, zejména vyhlášky č. 140/2018 Sb. (pro stanovení PHmax pro přípravnou třídu základní školy nebo třídu přípravného stupně základní školy speciální)
- statistickými výkazy P 1c-01, M 3, S 4-01 (u ZŠ při zdravotnických zařízeních); hodnoty v nich uvedené jsou pro výpočet PHmax a PH školy zásadní. Následně je z těchto výkazů stanoven objem finančních prostředků pro danou školu a školské zařízení. Pro výpočet finančních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu se vychází pouze z údajů uvedených v příslušných výkazech.

Základní pravidla pro výpočet hodnoty PHmax:

Hodnota PHmax představuje maximální týdenní počet hodin vyučování v rozsahu podle rámcového vzdělávacího programu financovaný ze státního rozpočtu.

Je nutné třídy ve škole rozdělit na jednotlivé skupiny tak, aby každá skupina měla k sobě přiřazený příslušný řádek dle přílohy nařízení vlády 123/2018 Sb. Příloha A 1 Obory vzdělání poskytující základní vzdělání. Kritériem je průměrný počet žáků ve třídě. Pro ně je potom proveden výpočet PHmax samostatně. Hodnoty PHmax pro přípravnou třídu základní školy a pro třídy přípravného stupně základní školy speciální jsou uvedeny v novelizované vyhlášce č. 48/2005 Sb. V případě, že má škola odloučené pracoviště, ale jedná se o jednu školu, nepočítá se hodnota PHmax odděleně podle pracovišť, ale souhrnně pro celou školu. Není tedy rozhodující, ve kterém pracovišti je třída s určitou charakteristikou fyzicky umístěna.

Postup výpočtu PHmax pro školu je tedy následující:

- základními vstupními údaji pro výpočet PHmax je počet tříd a žáků uvedený ve statistickém výkaze; je nutné určit průměrný počet žáků ve třídě pro danou charakteristiku třídy a k hodnotě průměrného počtu žáků přiřadit hodnotu PHmax pro danou charakteristiku třídy
- tuto hodnotu vynásobit počtem tříd, pro který byl průměrný počet žáků ve třídě počítán
- tento postup se opakuje pro všechny relevantní řádky tabulky nařízení vlády
- obdobně stanovit hodnotu PHmax pro přípravné třídy a třídy přípravného stupně základní školy speciální (pokud takové třídy ve škole jsou)
- vynásobit počet žáků vzdělávaných podle § 38 a § 41 školského zákona (tedy žáci, kteří plní povinnou školní docházku v zahraničí, v zahraniční škole na území České republiky nebo v evropské škole a žáci individuálně vzdělávaní) příslušnou hodnotou PHmax (pokud takoví žáci ve škole jsou)
- provést součet dílčích hodnot PHmax, tento součet představuje celkovou hodnotu PHmax pro celou školu (Metodika stanovení PHmax pro základní vzdělávání, 2018)

Financování škol, které mají zřizovatelem povolenou výjimku z nejnižšího počtu žáků:

V situaci, kdy školy mají zřizovatelem povolenou výjimku z nejnižšího počtu žáků, řídí se § 23 odst. 4 školského zákona.

MŠ – vyhláška o předškolním vzdělávání stanovuje hodnoty PHmax k zajištění vzdělávání dětí v rozsahu doby provozu školy a počtu tříd. MŠ, které mají nižší počet dětí ve třídě, než je stanoveno, nejsou poskytnuty finanční prostředky v plné výši a zřizovatel je dle školského zákona dofinancuje.

ZŠ – nařízení vlády pro PHmax stanovuje hodnoty podle pásem průměrného počtu žáků ve třídě. Jestliže je PHmax nižší než je minimum stanovené příslušným právním předpisem a nezajišťuje plné pokrytí výuky, dofinancuje potřebnou částku zřizovatel.

Školní družiny

Školní družina je v základním školství neodmyslitelnou součástí vzdělávání a změna financování se dotýká i tohoto typu školského zařízení.

Změna ve financování školních družin (dále ŠD) je definována (Metodika stanovení PHmax pro školní družiny, 2018):

- vyhláškou č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (pro výpočet PHmax)
- statistické výkazy Z 2-01 a P 1c-01, hodnoty v nich uvedené jsou pro výpočet PH školní družiny a PHmax a pro stanovení PHmax určující a pro následné stanovení objemu poskytnutých finančních prostředků zásadní. Pro výpočet finančních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu se vychází pouze z údajů uvedených ve výkazech.

PHmax školní družiny je vztaženo ke školní družině jako celku u jedné právnické osoby a jeho hodnota závisí na celkovém počtu oddělení školní družiny. Při stanovení hodnoty PHmax školní družiny je potřeba vycházet z údajů vykazovaných za jednotlivá pracoviště ve výkonovém výkaze Z 2-01 o školní družině. K vypočtenému celkovému počtu oddělení se potom přiřadí odpovídající výsledná hodnota PHmax uvedená v příloze vyhlášky č. 4/2005 Sb. Pro stanovení výše finančních prostředků ze státního rozpočtu pro pedagogické pracovníky ve školní družině jsou pak rozhodné údaje vykázané ve výkazu P 1c-01, a to v oddílech IVa, IVb, IVc. Vztah PH konkrétní školní družiny a PHmax řeší Metodika stanovení výše finančních prostředků na platové tarify a počtu pedagogů pro výpočet výše

finančních prostředků na nárokové a nenárokové složky platu pro mateřské, základní a střední školy, konzervatoře a školní družiny (Metodika stanovení PHmax pro školní družiny, 2018).

4.2.4. Financování pedagogické práce

V následující kapitole jsou nastíněny postupy výpočtu financování.

V tabulce 3 je rozděleno, jakým způsobem jsou financovány tarifní platy jako nároková složka a způsob financování ostatních nárokových a nenárokových složek.

Tabulka 3: Financování pedagogické práce v MŠ, ZŠ a SŠ:

Způsob financování:	Obsahuje:	Vychází z:	Podklad k výpočtu:
Nákladové financování	tarifní platy	NV č. 341/2017 Sb.	vychází z výkazu P 1c-01 = TARIFY - celkový roční objem tarifních platů
Normativní financování	ostatní nárokové složky	stanoví MŠMT jako normativ na 1 úvazek pedagoga	vychází z výkazu P 1c-01 = ÚVAZKY - celkový počet úvazků pedagogických pracovníků
	příplatek za vedení		
	zvláštní příplatek		
	ostatní příplatky		
	nenárokové složky		
	osobní příplatek		
odměny			

Zdroj: MŠMT, vlastní zpracování

Normativy pro ostatní nárokové složky MŠMT stanoví podle § 161 odst. 1 písmene a) bodu 1 a písmene b) bodu 1 školského zákona.

Normativy pro nenárokové složky platu a opravné koeficienty MŠMT stanoví podle § 161 odst. 1 písmene a) bodu 2 a písmene b) bodu 2 školského zákona.

Koeficient pro přepočtení celkového ročního objemu prostředků na platové tarify, ostatní nenárokové a nárokové složky platu:

- jestliže je $PH_{školy} \leq PH_{max}$, potom je koeficient $K = 1$
- jestliže je $PH_{školy} > PH_{max}$, potom je koeficient $K < 1$ a výpočet je:

$$K = \frac{PH_{max}}{PH_{školy}}$$

PH školy = součet opravdu vyučovaných hodin dané školy, vykázaných ve výkaze P 1c-01 v oddílech IVb a IVc, tedy rozsah vzdělávání realizovaný danou školou.

Roční objem platových tarifů pedagogů včetně zákonných odvodů stanoví MŠMT dle § 161 odst. 3 písmene a) školského zákona.

Výsledný roční objem se vypočítá jako $K * \text{tarify} * 1,36$.

5. Praktická část

Vlastní práce se zabývá komparací krajských normativů v roce 2019 a srovnáním vybraných škol geograficky umístěných ve dvou různých krajích, Olomouckém a Moravskoslezském kraji. Vybrané školy jsou srovnány v oblasti hospodaření s důrazem na výnosy a analýzu příjmové a výdajové oblasti v jednotlivých organizacích. Dále je u těchto škol nastíněn možný vývoj financování po reformě financování regionálního školství.

5.1. Komparace krajských normativů

Na úvod je zpracována komparace krajských normativů dle jednotlivých krajů a typů škol. Krajské normativy vycházejí z celostátních normativů a výše těchto republikových normativů v roce 2019 má svůj původ v materiálu č. j. MSMT-41631/2018, Principy normativního rozpisu rozpočtu přímých výdajů RgS územních samosprávných celků na rok 2019. Normativy zachycuje tabulka 4:

Tabulka 4: Republikový normativ v roce 2019:

Věková kategorie	NIV celkem v Kč/žáka	MP celkem vč. odvodů v Kč/žáka	MP pedagogů celkem vč. odvodů v Kč/žáka	MP nepedagogů celkem vč. odvodů v Kč/žáka	ONIV celkem v Kč/žáka	Počet zaměstnanců/1000 žáků
3 - 5 let	58 191	57 650	44 763	12 887	541	126,488
6 - 14 let	74 069	72 933	60 862	12 071	1 136	127,848
15 - 18 let	86 461	85 344	69 182	16 162	1 117	144,227
19 - 21 let	73 986	73 286	61 064	12 222	700	127,613
Krajské zařízení ústavní výchovy	352 778	350 278	257 964	92 314	2 500	693,459

Zdroj: MŠMT, vlastní zpracování

Podle materiálu MŠMT č. j. MSMT-9715/2019-1, který porovnává krajské normativy mzdových prostředků ze státního rozpočtu stanovené jednotlivými krajskými úřady, je zpracována tabulka 5:

Tabulka 5: Normativ MP pro pedagogy v Kč/dítě rok 2019:

Kraj	MŠ celodenní provoz		
	Počet dětí v MŠ: 30	Počet dětí v MŠ: 60	Počet dětí v MŠ: 120
Hl. m. Praha	47 743	44 188	41 512
Středočeský kraj	51 648	46 049	45 214
Jihočeský kraj	42 919	41 904	40 883
Plzeňský kraj	46 971	44 290	42 096
Karlovarský kraj	49 855	42 130	42 130
Ústecký kraj	57 341	48 328	45 805
Liberecký kraj	47 999	43 672	40 358
Královéhradecký kraj	43 452	41 275	40 173
Pardubický kraj	44 122	43 417	42 938
Kraj Vysočina	45 732	43 699	41 772
Jihomoravský kraj	44 227	41 430	40 145
Olomoucký kraj	43 640	41 509	39 368
Zlínský kraj	43 246	40 889	39 633
Moravskoslezský kraj	45 647	43 551	42 004
Průměr	46 753	43 309	41 716
Medián	45 689	43 484	41 642

Zdroj: MŠMT, vlastní zpracování

Tabulka 5 zachycuje normativ mzdových prostředků včetně odvodů pro pedagogy mateřských škol s celodenním provozem v přepočtu na jedno dítě. Mezikrajové rozdíly jsou patrné, stejně tak zvyšující se hodnota normativu korelující s nižším počtem dětí navštěvující MŠ. Korelační koeficient¹¹ v jednotlivých krajích nabývá hodnoty od mínus 1 do mínus 0,866025404, což znamená, že závislost mezi počtem dětí a normativem mzdových prostředků je silná a nepřímá. Nejvyšší závislost vykazuje Hlavní město Praha, nejnižší Karlovarský kraj. Při srovnání hodnot průměru a mediánu normativu jednotlivých krajů je patrné, že při počtu 60 a 120 dětí v MŠ jsou tyto hodnoty velmi blízko sebe. Srovnání mezi kraji tedy nevykazuje významné rozdíly. V případě počtu 30 dětí v MŠ je průměr normativu vyšší než medián normativu. Příčinu lze spatřit v Ústeckém kraji, kde normativ výrazně převyšuje normativy krajů ostatních a tím navyšuje průměrnou hodnotu normativu.

¹¹ Účelem korelačního koeficientu je numericky popsat, zda se jedná o dvourozměrnou náhodnou veličinu, ve které jsou jednotlivé složky závislé či nezávislé. Korelační koeficient $r \in (-1; 1)$. Tedy $r = 0$ znamená nezávislost. Jestliže se r blíží jedné nebo minus jedné, jedná se o silnou závislost (Záhora, 2015).

Tabulka 6 srovnává hodnotu normativu mzdových prostředků včetně odvodů pro pedagogy základní školy v přepočtu na jednoho žáka. Z informací v tabulce 6 je, obdobně jako v tabulce 5, zřejmý rozdíl v normativu jednotlivých krajů a snižující se hodnota normativu se zvyšujícím se počtem žáků v základní škole. Stejně tak je obdobně vidět zvyšující se vyrovnanost normativu s vyšším počtem žáků. Průměr normativu s počtem 30 žáků je vyšší než medián tohoto normativu, příčina je ve výrazných rozdílech mezi normativy jednotlivých krajů, kdy Ústecký a Zlínský kraj výrazně převyšuje normativy krajů ostatních.

Tabulka 6: Normativ MP pro pedagogy v Kč/dítě rok 2019:

Kraj	ZŠ I. stupeň		ZŠ II. stupeň	
	Počet dětí: 30	Počet dětí: 120	Počet dětí: 30	Počet dětí: 120
Hl. m. Praha	40 704	37 188	58 514	51 618
Středočeský kraj	41 710	36 743	66 137	51 187
Jihočeský kraj	39 901	35 848	65 017	49 832
Plzeňský kraj	42 252	35 190	62 835	50 507
Karlovarský kraj	43 231	33 611	64 462	49 127
Ústecký kraj	49 536	37 851	67 537	52 088
Liberecký kraj	42 312	38 454	63 675	51 311
Královéhradecký kraj	40 382	36 267	59 818	50 298
Pardubický kraj	40 008	34 060	63 927	49 518
Kraj Vysočina	41 966	39 266	62 606	50 518
Jihomoravský kraj	40 831	36 695	62 629	50 647
Olomoucký kraj	34 088	32 699	64 230	50 305
Zlínský kraj	50 609	36 553	66 185	47 853
Moravskoslezský kraj	44 099	35 860	64 384	51 125
Průměr	42 259	36 163	63 711	50 424
Medián	41 838	36 410	64 079	50 513

Zdroj: MŠMT, vlastní zpracování

Protože MŠMT si je vědomo problému vyplývajícího z rozdílného normativu a tím z rozdílné výše platů pedagogických pracovníků, je zde snaha tyto rozdíly mírnit. V roce 2019 je vyhlášen rozvojový program č. j.: MSMT-33424/2018-1 Částečné vyrovnání mezikrajových rozdílů v odměňování pedagogických pracovníků mateřských, základních a středních škol, konzervatoří a školních družin v roce 2019. Cílem programu je prostřednictvím posílení nenárokových složek platu zvýšit platovou úroveň pedagogických pracovníků mateřských, základních a středních škol (vč. konzervatoří) a školních družin zřízených územním samosprávným celkem nebo dobrovolným svazkem obcí v krajích, ve kterých byla dosažená úroveň odměňování těchto pracovníků v roce 2017 nižší než úroveň

odměňování ve dvou krajích s nejvyšší dosaženou úrovní odměňování uvedených pracovníků (zvláště pro každý jednotlivý, výše uvedený, druh školy či školní družinu), a tím částečně vyrovnat mezikrajové rozdíly v odměňování pedagogických pracovníků mateřských, základních a středních škol (vč. konzervatoří) a školních družin zřízených územním samosprávným celkem nebo dobrovolným svazkem obcí ¹².

5.2. Základní škola a Mateřská škola Rovensko

První školou, na kterou je práce zaměřena, je organizace Základní škola a Mateřská škola Rovensko, okres Šumperk, příspěvková organizace. Jedná se o typ základní školy málotřídní, mateřské školy a školní družiny v malé obci. Po srovnání hospodaření a financování bude stanoven PHmax a porovnáno financování dle PHmax a dle normativního způsobu. Výsledkem bude potvrzení či vyvrácení hypotézy, že financování dle PHmax bude pro školy v malých obcích výhodnější než financování dle normativů.

5.2.1. Charakteristika organizace

Základní škola a Mateřská škola Rovensko, okres Šumperk (dále ZŠ a MŠ Rovensko) je příspěvková organizace zřizovaná územním samosprávným celkem, obcí Rovensko. ZŠ a MŠ Rovensko byla zapsaná v Rejstříku škol a školských zařízení s účinností od 1. 1. 2005 a do Veřejného rejstříku dne 6. listopadu 2003 - Pr 903 vedená u Krajského soudu v Ostravě. Součástí organizace je základní škola, mateřská škola, školní družina a školní jídelna. Základní škola je vedena jako málotřídní s 1. – 5. ročníkem.

ZŠ je organizovaná ve třech třídách, 1. a 3. ročník, 2. a 4. ročník a 5. ročník.

---

¹²MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Vyhlášení rozvojového programu: částečné vyrovnání mezikrajových rozdílů v odměňování pedagogických pracovníků mateřských, základních a středních škol, konzervatoří a školních družin v roce 2019. [online] [cit. 2019-10-19]. Praha © 2013 – 2019. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/vyhlaseni-rozvojoveho-programu-castecne-vyrovnavani>

MŠ provozuje dvě třídy s celodenním provozem. Organizace zaměstnává 11 pedagogů a provoz zajišťuje 5 nepedagogických zaměstnanců. Základní školu navštěvuje ve školním roce 2019-2020 49 žáků a mateřskou školu 35 dětí.

5.2.2. Analýza hospodaření Základní školy a Mateřské školy Rovensko okres Šumperk

Hlavní činnost a Doplnková činnost ZŠ a MŠ Rovensko

Hlavní činností dle zřizovací listiny ZŠ a MŠ Rovensko je předškolní a základní vzdělávání. Doplnková činnost je vymezena jako činnost hostinská, která zahrnuje přípravu a vydávání obědů pro strážníky mimo školu. Protože doplnková činnosti není financována ze státního rozpočtu a neovlivňuje výši dotací na přímé náklady, případně další dotace, nebude se práce touto činností podrobně zabývat.

Analýza majetkové a finanční struktury ZŠ a MŠ Rovensko

Pomocí horizontální a vertikální analýzy bude vlastní práce podrobně zaměřena na strukturu majetku a zdrojů jeho financování.

ZŠ a MŠ Rovensko hospodaří s majetkem svěřeným jí do užívání zřizovatelem, jedná se zde o movitý majetek. Nemovitost, kde ZŠ a MŠ sídlí a provozuje činnost, je v majetku zřizovatele, obce Rovensko. Škola nemovitost užívá na základě nájemní smlouvy ze dne 30. 10. 2003.

Organizace hospodaří s aktivy, jejichž hodnota v roce 2018 dosahovala výše 2 633 903,51 Kč před korekcí a stálá aktiva mají hodnotu 1 278 424,58 Kč. Protože korekce dosahuje hodnoty 1 278 424,58 Kč, je patrné, že veškerý dlouhodobý majetek je odepsán.

Tabulka 7: Majetková a finanční struktura ZŠ a MŠ Rovensko (v Kč):

Název položky	2014	2015	2016	2017	2018
AKTIVA	540 683,60	543 239,17	633 836,28	973 890,12	1 355 478,93
DM	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Oběžná aktiva	540 683,60	543 239,17	633 836,28	973 890,12	1 355 478,93
Zásoby	32 987,71	31 236,60	33 362,62	22 971,69	26 913,24
Pohledávky	118 015,08	112 349,08	107 077,08	312 504,80	641 730,08
Krátk. fin. majetek	389 680,81	399 653,49	493 396,58	638 413,63	686 835,61
PASIVA	540 683,60	543 239,17	633 836,28	973 889,92	1 355 478,93
Vlastní kapitál	170 158,50	101 327,14	-10 088,64	180 168,40	217 194,90
Jmění ÚJ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Fondy	134 143,50	56 070,38	56 493,38	159 791,18	118 437,60
VH	36 015,00	45 256,76	-66 582,02	20 377,22	98 757,30
Cizí zdroje	370 525,10	441 912,03	643 924,92	793 721,52	1 138 284,03
Dlouhodobé závazky	0,00	0,00	0,00	170 386,60	283 978,00
Krátkodobé závazky	370 525,10	441 912,03	643 924,92	623 334,92	854 306,03

Zdroj: Rozvaha 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, vlastní zpracování

V tabulce 7 je možné srovnat aktiva celkem po korekci a celková pasiva. Dlouhodobý majetek je zcela odepsán, na aktivech se proto nepodílí a je patrné, že škola po celé sledované období dlouhodobý majetek nenakupuje. Aktiva tvoří ze 100 % oběžná aktiva. Hodnota oběžných aktiv se postupně navyšuje, zásadní část tvoří krátkodobý finanční majetek, který ale postupně snižuje svůj podíl ve prospěch pohledávek. Nejvíce patrná je tato změna v roce 2017 a 2018, kdy se oproti roku 2016 navyšuje každoročně o 15 % vůči celkovým oběžným aktivům. K dané změně dochází v souvislosti s operačním programem Výzkum, vývoj a vzdělávání (dále OP VVV). Organizaci byla poskytnuta dotace v rámci výzvy Šablony I. z Evropského sociálního fondu a ze státního rozpočtu na část národního spolufinancování ve výši 15 % dotace. Realizace projektu byla zahájena k 1. 9. 2017, ukončena byla k 31. 8. 2019. Dotace byla určena na osobnostně sociální a profesní rozvoj pedagogů MŠ a ZŠ, na materiální rozvoj místa poskytování vzdělávání a částečně na personální podporu. Finanční prostředky byly využity pro zřízení pracovního místa školního asistenta pro ZŠ a MŠ, nákup drobného dlouhodobého majetku a vzdělávání pedagogických pracovníků. Tato dlouhodobá dotace ovlivnila dohadné účty aktivní a krátkodobé poskytnuté zálohy.

Výši pasiv ovlivňuje výsledek hospodaření a postupné navýšení krátkodobých závazků. V roce 2016 se organizace dostala do ztráty ve výši 10 088,64 Kč. V ostatních sledovaných letech je výsledek hospodaření kladný. V roce 2017 a 2018 došlo k nárůstu v položce dlouhodobé závazky, které kryjí dohadné účty na straně aktiv a opět souvisí s dlouhodobou dotací z operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, v rámci výzvy Šablony I.

V tabulce 8 je možné sledovat, jakým podílem se jednotlivé položky podílejí na celkových aktivech a pasivech. Můžeme konstatovat, že mimo rok 2016, kdy výsledek hospodaření je záporný, jsou položky rozvahy vyrovnané.

Tabulka 8: Vertikální analýza majetkové a finanční struktury ZŠ a MŠ Rovensko v letech 2014-2018:

Název položky	2014	2015	2016	2017	2018
AKTIVA	100%	100%	100%	100%	100%
DM	0%	0%	0%	0%	0%
Oběžná aktiva	100%	100%	100%	100%	100%
Zásoby	6%	6%	5%	2%	2%
Pohledávky	22%	21%	17%	32%	47%
Krátk. fin. majetek	72%	74%	78%	66%	51%
PASIVA	100%	100%	100%	100%	100%
Vlastní kapitál	31%	19%	-2%	18%	16%
Fondy	79%	55%	100%	89%	55%
VH	21%	45%	0%	11%	45%
Cizí zdroje	69%	81%	102%	82%	84%
Dlouhodobé závazky	0%	0%	0%	21%	25%
Krátkodobé závazky	100%	100%	100%	79%	75%

Zdroj: Rozvaha 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, vlastní zpracování

Tabulka 9 potvrzuje údaje z předchozích tabulek, kdy je možné sledovat navyšování pohledávek na straně aktiv, ztráta v roce 2016 a vznik dlouhodobého závazku v roce 2017.

Tabulka 9: Horizontální analýza majetkové a finanční struktury ZŠ a MŠ Rovensko v letech 2014-2018:

Název položky	15/14	16/15	17/16	18/17
AKTIVA	0,47%	16,68%	53,65%	39,18%
DM	0%	0%	0%	0%
Oběžná aktiva	0,47%	16,68%	53,65%	39,18%
Zásoby	-5,31%	6,81%	-31,15%	17,16%
Pohledávky	-4,80%	-4,69%	191,85%	105,35%
Krátk. fin. majetek	2,56%	23,46%	29,39%	7,58%
PASIVA	0,47%	16,68%	53,65%	39,18%
Vlastní kapitál	-40,45%	-109,96%	1885,85%	20,55%
Fondy	-58,20%	0,75%	182,85%	-25,88%
VH	25,66%	-247,12%	130,60%	384,65%
Cizí zdroje	19,27%	45,71%	23,26%	43,41%
Dlouhodobé závazky	0,00%	0,00%	100,00%	66,67%
Krátkodobé závazky	19,27%	45,71%	-3,20%	37,05%

Zdroj: Rozvaha 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, vlastní zpracování

Díky horizontální analýze je dále možné sledovat poměrně kolísavé hodnoty výsledku hospodaření ve sledovaných letech. V roce 2017 je patrný nárůst fondů o 182,85 %, což opět souvisí s OP VVV a převodem nevyčerpané zálohy dotace do rezervního fondu.

5.2.3. Analýza výnosů ZŠ a MŠ Rovensko

ZŠ a MŠ Rovensko hospodaří s finančními prostředky, které jí umožňují naplňovat vzdělávací záměr. Zásadním zdrojem financování jsou finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu. Tyto finanční prostředky jsou využity zejména na krytí přímých a ostatních neinvestičních nákladů na vzdělávání. Přímé náklady představují mzdové náklady a s tím související odvody. Další zdroje financování představuje příspěvek zřizovatele na provoz a úplata za předškolní vzdělávání. Další zdroj financování představuje hospodářská činnost organizace, kterou škola provozuje v rámci hostinské činnosti. Vzhledem k tématu se práce v rámci výnosů bude podrobněji zabývat dotacemi ze státního rozpočtu.

Jednotlivé dotace jsou rozlišeny účelovými znaky (dále UZ). Pomocí UZ je možné dotace sledovat v účetnictví odděleně. Dotace ze státního rozpočtu podléhají finančnímu vyúčtování.

Dotace ze státního rozpočtu

Dotace ze státního rozpočtu jsou zasílány formou průtokového transferu¹³ poskytnutého MŠMT a přerozděleného krajskými úřady výpočtem z potřeby nahlášené organizacemi, a to do výše disponibilních zdrojů zaslaných ministerstvem.

Dotace na přímé náklady UZ 33 353

Dotace na přímé náklady je neinvestiční dotací z rozpočtu MŠMT, která je účelově vázána na úhradu platů, zákonných odvodů a ostatních osobních nákladů, na ostatní neinvestiční výdaje a základní přiděl do fondu kulturních a sociálních potřeb.

Dotace na posílení platů

V letech 2014 až 2017 docházelo k navýšení tarifních platů ve školství v průběhu kalendářního roku. Z toho důvodu byly vypisovány jednotlivé programy spojené se zvýšením platů pedagogických a nepedagogických pracovníků v regionálním školství. Tyto programy byly evidovány pod účelovými znaky.

Dotace z rozpočtu zřizovatele

Finanční příspěvky z rozpočtu zřizovatele jeho příspěvkovým organizacím se dělí na investiční a neinvestiční.

Neinvestiční příspěvky tvoří:

- Příspěvek na provoz
- Příspěvek na provoz – odpisy a odvody z odpisů
- Příspěvek na provoz – nájemné
- Příspěvek na provoz – pojistné plnění
- Příspěvek na provoz – účelově určený příspěvek
- Opravy

Investičním příspěvkem se rozumí příspěvek do investičního fondu.

---

¹³ Průtokovým transferem se rozumí transfer, u nějž poskytovatel určil příjemce a výši transferu a tento transfer je příspěvkové organizaci poskytnut přes zprostředkovatele. Zprostředkovatelem je vybraná účetní jednotka – obec nebo kraj (Mockovčiaková, 2012)

ZŠ a MŠ Rovensko v letech 2014 až 2018 čerpá příspěvek na provoz.

V tabulce 10 je uvedena struktura celkových výnosů ZŠ a MŠ Rovensko. Je jasně patrné, že zásadní část svých prostředků organizace získává formou transferů, výnosy z vlastních výkonů či prodeje služeb se na celkových výnosech podílí pouze zhruba z 10 %.

Tabulka 10: Výnosy z hlavní činnosti ZŠ a MŠ Rovensko 2014-2018 (v Kč):

Název položky	2014	2015	2016	2017	2018
B. VÝNOSY CELKEM	4 428 192,99	4 704 749,73	5 006 508,30	5 795 938,69	6 967 228,07
Výnosy z prodeje služeb	294 047,00	300 795,47	288 428,53	409 942,00	382 542,00
Jiné výnosy z vl. výkonů	94 355,00	85 247,00	103 931,00	120 637,00	198 963,00
Čerpání fondů	23 084,82	123 838,12	61 756,76	0,00	0,00
Ostatní výnosy z činnosti	11 720,00	3 776,00	9 070,00	28 389,00	5 994,00
Úroky	2 903,17	81,14	156,01	129,69	205,07
Výnosy vybraných míst.vlád.institucí z transferů	4 002 083,00	4 191 012,00	4 543 166,00	5 236 841,00	6 379 524,00

Zdroj: Výkaz zisku a ztráty 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, vlastní zpracování

V tabulkách 11 a 12 je znázorněna vertikální a horizontální analýza výnosů ZŠ a MŠ Rovensko.

Poměrná část výnosů na celkových výnosech je stabilní, ve sledovaném období se mění minimálně, pouze v roce 2015 došlo k navýšení čerpání rezervního fondu z důvodu nutnosti časového překlenutí dočasného nesouladu mezi výnosy a náklady.

Tabulka 11: Vertikální analýza výnosů ZŠ a MŠ Rovensko 2014 - 2018:

Název položky	2014	2015	2016	2017	2018
B. VÝNOSY CELKEM	100%	100%	100%	100%	100%
Výnosy z prodeje služeb	6,64%	6,39%	5,76%	7,07%	5,49%
Jiné výnosy z vl. výkonů	2,13%	1,81%	2,08%	2,08%	2,86%
Čerpání fondů	0,52%	2,63%	1,23%	0,00%	0,00%
Ostatní výnosy z činnosti	0,26%	0,08%	0,18%	0,49%	0,09%
Úroky	0,07%	0,002%	0,003%	0,00%	0,00%
Výnosy vybraných míst.vlád.institucí z transferů	90,38%	89,08%	90,75%	90,35%	91,56%

Zdroj: Výkaz zisku a ztráty 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, vlastní zpracování

Ve sledovaném období dochází k mírnému navyšování výnosů, což je patrné z tabulky 12. K nejvyššímu nárůstu dochází v položce výnosů vybraných místních vládních institucí z transferů, tedy v oblasti příspěvků a dotací. Je zřejmý také nárůst v položce jiné výnosy

z vlastních výkonů. Na tomto účtu je účtováno stravné za žáky a zaměstnance a navýšení souvisí s navyšováním počtu žáků i cen surovin používaných k přípravě pokrmů. Změny v částkách v položce výnosy z prodeje služeb souvisí se zavedením povinné docházky předškoláků do posledního ročníku mateřského školy a zároveň osvobození od platby školného pro děti navštěvující poslední ročník.

Tabulka 12: Horizontální analýza výnosů ZŠ a MŠ Rovensko 2014 – 2018:

Název položky	15/14	16/15	17/16	18/17
B. VÝNOSY CELKEM	6,25%	6,41%	15,77%	20,21%
Výnosy z prodeje služeb	2,30%	-4,11%	42,13%	-6,68%
Jiné výnosy z vl. výkonů	-9,65%	21,92%	16,07%	64,93%
Čerpání fondů	436,45%	-50,13%	-100,00%	0,00%
Ostatní výnosy z činnosti	-67,78%	140,20%	213,00%	-78,89%
Úroky	-97,21%	92,27%	-16,87%	58,12%
Výnosy vybraných míst.vlád.institucí z transferů	4,72%	8,40%	15,27%	21,82%

Zdroj: Výkaz zisku a ztráty 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, vlastní zpracování

Změna ve výši úroků souvisí se změnami úrokových sazeb banky.

Vývoj v poskytované výši dotací lze sledovat v tabulkách 13 a 14.

V tabulce 13 je zachyceno peněžní vyjádření přijatých příspěvků a dotací. Příspěvkem na provoz zřizovatel umožňuje úhradu provozních nákladů organizace, především úhradu energií, spotřebního materiálu a oprav. Jsou zde zachyceny jednotlivé dotace na posílení platů v letech 2014 až 2017, kdy docházelo k navyšování tarifních platů v průběhu kalendářního roku a tato situace byla řešena rozvojovými programy. Dotace jsou sledovány pod jednotlivými UZ. Dále v roce 2017 došlo k přiznání dotace z OP VVV. Organizace v roce 2018 čerpala dotaci ze státního rozpočtu na podporu výuky plavání na ZŠ ve výši 8 500,00 Kč.

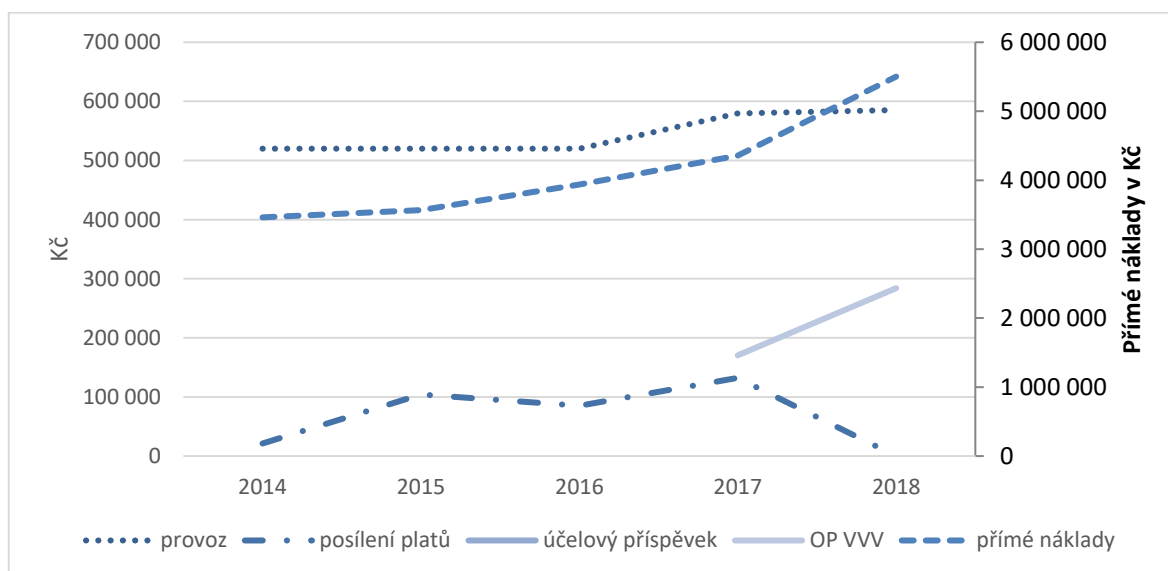
Tabulka 13: Struktura příspěvků a dotací ZŠ a MŠ Rovensko 2014 - 2018 (v Kč):

Název položky	2014	2015	2016	2017	2018
Příspěvek na provoz	520 000,00	520 000,00	520 000,00	579 483,00	585 306,00
Dotace na posílení platů	4 131,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dotace na posílení platů	17 052,00	85 860,00	85 166,00	84 941,00	0,00
Dotace na posílení platů	0,00	18 152,00	0,00	0,00	0,00
Dotace na přímé náklady	3 460 900,00	3 567 000,00	3 938 000,00	4 354 760,00	5 501 740,00
Dotace na posílení platů	0,00	0,00	0,00	47 271,00	0,00
Účelově určený příspěvek	0,00	0,00	0,00	0,00	8 500,00
Dotace z OP VVV	0,00	0,00	0,00	170 386,00	283 978,00
Celkem	4 002 083,00	4 191 012,00	4 543 166,00	5 236 841,00	6 379 524,00

Zdroj: Finanční vypořádání dotací v letech 2014 až 2018, vlastní zpracování

Graf 4 názorně prezentuje nárůst výše dotace na přímé náklady ve sledovaných letech, dále je patrná nově přiznaná dotace z OP VVV a také je zřejmý nepříliš velký pohyb ve výši příspěvku na provoz.

Graf 4: Příspěvky a dotace ZŠ a MŠ Rovensko 2014 - 2018 v Kč:

Zdroj: Finanční vypořádání dotací v letech 2014 až 2018, vlastní zpracování

V tabulce 14 je zachyceno navyšování jednotlivých dotací vyjádřené procentem. Je patrné, že dochází k navyšování dotace na přímé náklady a to výrazněji v letech 2016 a 2017, kdy navýšení dosáhlo 10,4 %, respektive 10,58 %. Výraznější navýšení dotace je patrné v roce 2018, kdy dosáhlo 26,34 %. K navyšování dotace na přímé náklady docházelo v souladu s politikou vlády České republiky a hospodářskou situací státu. V celkovém součtu příspěvků a dotací dochází ke každoročnímu navyšování jejich hodnoty, k nejvyššímu růstu došlo v roce 2018 a to o 21,82 % ve srovnání s rokem 2017.

Tabulka 14: Horizontální analýza příspěvků a dotací ZŠ a MŠ Rovensko 2014 - 2018:

Název položky	15/14	16/15	17/16	18/17
Příspěvek na provoz	0,00%	0,00%	11,44%	1,00%
Dotace na posílení platů	-100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Dotace na posílení platů	403,52%	-0,81%	-0,26%	-100,00%
Dotace na posílení platů	100,00%	-100,00%	0,00%	0,00%
Dotace na přímé náklady	3,07%	10,40%	10,58%	26,34%
Dotace na posílení platů	0,00%	0,00%	100,00%	-100,00%
Účelově určený příspěvek	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%
Dotace z OP VVV	0,00%	0,00%	100,00%	66,67%
Celkem	4,72%	8,40%	15,27%	21,82%

Zdroj: Finanční vypořádání dotací v letech 2014 až 2018, vlastní zpracování

5.2.4. Analýza nákladů ZŠ a MŠ Rovensko

Ve sledovaném období má vývoj celkových nákladů vzestupnou tendenci, což koresponduje s vývojem celkových výnosů. V jednotlivých položkách dochází k nejvyššímu nárůstu v položce mzdových nákladů a s tím souvisejícího zákonného sociálního pojištění. Navyšují se také zákonné sociální náklady, které opět mají souvislost s navyšováním mzdových nákladů a také navýšením procenta odvodu do fondu kulturních a sociálních potřeb, které bylo stanoveno od roku 2017 ve výši 2 %.

Tabulka 15: Náklady z hlavní činnosti ZŠ a MŠ Rovensko 2014 - 2018 (v Kč):

Název položky	2014	2015	2016	2017	2018
A. NÁKLADY CELKEM	4 428 192,99	4 703 736,97	5 073 712,32	5 719 430,37	6 895 123,77
Spotřeba materiálu	480 581,21	480 957,83	551 920,98	587 998,43	546 597,25
Spotřeba energie	156 522,00	190 357,00	172 618,00	206 900,00	192 149,00
Spotř. jin. neskl. dodávek	14 792,70	27 540,00	26 063,00	30 514,00	15 758,00
Opravy a udržování	38 196,57	75 093,76	72 666,84	97 019,94	65 333,01
Cestovné	1 335,00	559,00	897,00	2 721,00	5 298,00
Ostatní služby	137 136,51	163 161,48	150 986,00	207 032,00	337 471,59
Mzdové náklady	2 547 591,00	2 694 296,00	2 963 182,00	3 323 677,00	4 143 091,00
Zákonné soc. pojištění	860 873,00	909 913,00	998 707,00	1 119 775,00	1 383 520,00
Jiné soc. pojištění	10 557,00	11 077,00	11 498,00	13 675,00	15 572,00
Zákonné sociální náklady	32 837,00	37 250,00	55 002,00	78 594,00	105 921,00
Ostatní náklady z činnosti	5 028,00	4 648,00	5 711,60	7 254,00	2 092,92
Odpisy DM	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Náklady z DDM	142 743,00	108 883,90	64 459,90	44 270,00	82 320,00

Zdroj: Výkaz zisku a ztráty 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, vlastní zpracování

Mírně se navyšuje spotřeba energie a položka ostatních služeb, což souvisí s hladinou cen služeb a vychází z momentálních potřeb organizace. Vývoj průměrné roční míry inflace zachycuje tabulka 16. Navýšení v položce ostatní služby koresponduje se zapojením školy do aktivit, které zahrnují plavání pro děti, lyžařské výcviky a školy v přírodě.

Tabulka 16: Vývoj průměrné roční míry inflace 2014 - 2018:

Název položky	2014	2015	2016	2017	2018
Průměrná roční míra inflace	0,4%	0,3%	0,7%	2,5%	2,1%

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Vertikální analýza nákladů potvrzuje, že nejvyšší podíl na celkových nákladech činí mzdové náklady a související zákonné odvody a to 76,97 % v roce 2014 až 80,16 % v roce 2018. Další významnou položkou je spotřeba materiálu, která má ale v čase sestupnou tendenci ve prospěch navyšování položky ostatních služeb. Dalšími položkami, které mají výraznější podíl na celkových nákladech, jsou spotřeba energií a náklady z DDM. Spotřeba energií kolísá, jak je patrné z tabulky 18. Výše spotřeby energií je ovlivňována především klimatickými faktory, největší položkou ve spotřebě energií je spotřeba plynu k vytápění. A jak je možné sledovat v tabulce 17, se snižováním nákladů za energie, se snižuje i podíl na celkových nákladech.

Tabulka 17: Vertikální analýza nákladů ZŠ a MŠ Rovensko 2014 - 2018:

Název položky	2014	2015	2016	2017	2018
A. NÁKLADY CELKEM	100%	100%	100%	100%	100%
Spotřeba materiálu	10,85%	10,23%	10,88%	10,28%	7,93%
Spotřeba energie	3,53%	4,05%	3,40%	3,62%	2,79%
Spotř. jin. neskl. dodávek	0,33%	0,59%	0,51%	0,53%	0,23%
Opravy a udržování	0,86%	1,60%	1,43%	1,70%	0,95%
Cestovné	0,03%	0,01%	0,02%	0,05%	0,08%
Ostatní služby	3,10%	3,47%	2,98%	3,62%	4,89%
Mzdové náklady	57,53%	57,28%	58,40%	58,11%	60,09%
Zákonné soc. pojištění	19,44%	19,34%	19,68%	19,58%	20,07%
Jiné soc. pojištění	0,24%	0,24%	0,23%	0,24%	0,23%
Zákonné sociální náklady	0,74%	0,79%	1,08%	1,37%	1,54%
Ostatní náklady z činnosti	0,11%	0,10%	0,11%	0,13%	0,03%
Odpisy DM	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Náklady z DDM	3,22%	2,31%	1,27%	0,77%	1,19%

Zdroj: Výkaz zisku a ztráty 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, vlastní zpracování

Horizontální analýza v tabulce 18 prezentuje, jakým způsobem výše nákladů ve sledovaném období kolísá. Kontinuální nárůst představují položky mzdových nákladů a s tím souvisejících odvodů. Meziroční růst zrychluje od 6 % v roce 2015 až po 25 % v roce 2018. Náklady v ostatních položkách rovnoměrnost nevykazují, jejich výše se pohybuje v hodnotách příslušejících momentálním potřebám organizace.

Tabulka 18: Horizontální analýza nákladů ZŠ a MŠ Rovensko 2014 - 2018:

Název položky	15/14	16/15	17/16	18/17
A. NÁKLADY CELKEM	6%	8%	13%	21%
Spotřeba materiálu	0%	15%	7%	-7%
Spotřeba energie	22%	-9%	20%	-7%
Spotř. jin. neskl. dodávek	86%	-5%	17%	-48%
Opravy a udržování	97%	-3%	34%	-33%
Cestovné	-58%	60%	203%	95%
Ostatní služby	19%	-7%	37%	63%
Mzdové náklady	6%	10%	12%	25%
Zákonné soc. pojištění	6%	10%	12%	24%
Jiné soc. pojištění	5%	4%	19%	14%
Zákonné sociální náklady	13%	48%	43%	35%
Ostatní náklady z činnosti	-8%	23%	27%	-71%
Náklady z DDM	-24%	-41%	-31%	86%

Zdroj: Výkaz zisku a ztráty 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, vlastní zpracování

5.3. Základní škola a mateřská škola v Moravskoslezském kraji

Druhou analyzovanou školou, která bude dále porovnávána se ZŠ a MŠ Rovensko z Olomouckého kraje, je málotřídní základní škola a mateřská škola geograficky umístěná v Moravskoslezském kraji (dále MK), poblíž Frýdku-Místku. Na žádost statutárního zástupce organizace, nebude škola konkrétně jmenovaná, všechny vykazované údaje však odpovídají realitě dané školy. Organizace bude dále označovaná jako ZŠ a MŠ v MK.

5.3.1. Charakteristika organizace

ZŠ a MŠ v MK je příspěvková organizace zřizovaná obcí. Příspěvková organizace byla zřízena ke dni 1. 1. 2003.

Výchovně vzdělávací činnost základní školy probíhá v pěti kmenových třídách s maximální kapacitou 150 žáků a ve třech odděleních školní družiny s maximální kapacitou 75 žáků. Ve školním roce 2019 - 2020 základní školu navštěvuje 102 žáků. Mateřská škola otevírá tři třídy s celodenním provozem a celkovou kapacitou 84 dětí, která je plně využita.

Na základní škole působí 12 pedagogických pracovníků, v mateřské škole 6 pedagogických pracovníků a ve školní družině 3 pedagogové. Organizace dále zaměstnává 12 provozních zaměstnanců.

Škola je umístěna ve dvou budovách, zvláště působí základní škola a školní družina, mateřská škola sídlí v oddělené budově.

Hlavní činnost organizace je definována jako předškolní a základní vzdělávání. Doplnkovou činností je činnost hostinská. Stejně jako u ZŠ a MŠ Rovensko je náplň doplňkové činnosti charakterizován jako výdej stravy cizím strávníkům. Protože doplňková činnost nemá vliv na výši dotací ze státního rozpočtu, nebude se jí práce podrobně zabývat.

5.3.2. Analýza hospodaření Základní školy a Mateřské školy v MK

Základní škola a mateřská škola v Moravskoslezském kraji hospodaří s majetkem svěřeným jí do užívání zřizovatelem. Jedná se o nemovitý majetek, kterým jsou budovy základní školy a mateřské školy a školní jídelny. Dále se jedná o majetek movitý. ZŠ a MŠ hospodaří s aktivy, jejichž hodnota před korekcí v roce 2018 činila 47 650 276,96 Kč, z toho stálá aktiva měla hodnotu 44 471 325,19 Kč. Z tohoto je patrné, že aktiva ZŠ a MŠ v MK jsou tvořena především dlouhodobým majetkem. Korekce ve výši 16 604 783,79 Kč potom říká, že majetek je odepsán pouze z menší části, je tedy pořízen či technicky zhodnocen v nedávné době, budovy ZŠ a MŠ jsou tedy pravděpodobně ve velmi dobrém technickém stavu. Na základě informací z tabulky 19 lze říci, že k technickému zhodnocení budov došlo v roce 2015.

Tabulka 19: Majetková a finanční struktura ZŠ a MŠ v MK (v Kč):

Název položky	2014	2015	2016	2017	2018
AKTIVA	23 851 264,79	33 680 376,21	31 783 800,16	31 733 670,12	31 045 493,15
DM	22 036 339,10	31 135 594,14	29 998 247,14	28 995 877,40	27 866 541,40
Oběžná aktiva	1 814 925,69	2 544 782,07	1 785 553,02	2 737 792,72	3 178 951,75
Zásoby	80 316,77	76 081,01	87 159,16	74 791,56	72 484,40
Pohledávky	115 696,50	1 139 582,00	47 053,00	451 319,80	384 252,15
Krátk. fin. majetek	1 618 912,42	1 329 119,06	1 651 340,86	2 211 681,36	2 722 215,20
PASIVA	23 851 264,69	33 680 376,21	31 783 800,16	31 733 670,12	31 045 493,15
Vlastní kapitál	22 675 224,56	31 658 219,35	30 581 086,07	29 619 838,09	28 600 170,19
Jmění ÚJ	22 040 588,50	31 113 357,64	29 976 010,64	29 000 126,90	27 870 790,90
Fondy	634 636,06	521 520,76	548 204,71	561 684,37	640 393,19
VH	0,00	23 340,95	56 870,72	58 026,82	88 986,10
Cizí zdroje	1 176 040,13	2 022 156,86	1 202 714,09	2 113 832,03	2 445 322,96
Dlouhodobé závazky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Krátkodobé závazky	1 176 040,13	2 022 156,86	1 202 714,09	2 113 832,03	2 445 322,96

Zdroj: Rozvaha 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, vlastní zpracování

V tabulce 20 je možné sledovat podíl stálých a oběžných aktiv na aktivech celkových. Je zjevné, že stálá aktiva tvoří ve sledovaném období nejméně 90 % aktiv. Oběžná aktiva potom tvoří nejméně z 81 % krátkodobý finanční majetek, tedy zůstatky na bankovních účtech a v pokladně. Výjimkou je rok 2015, kdy 45 % oběžných aktiv tvoří krátkodobé pohledávky a to z důvodu zůstatku na účtu dohadného účtu aktivního ve výši transferu na pořízení dlouhodobého investičního majetku, který nebyl v roce 2015 dočerpán.

Můžeme konstatovat, že struktura majetku a zdroje jeho financování se ve sledovaném období mění pouze málo.

Tabulka 20: Vertikální analýza majetkové a fin. struktury ZŠ a MŠ v MK 2014 - 2018:

Název položky	2014	2015	2016	2017	2018
AKTIVA	100%	100%	100%	100%	100%
DM	92%	92%	94%	91%	90%
Oběžná aktiva	8%	8%	6%	9%	10%
Zásoby	4%	3%	5%	3%	2%
Pohledávky	6%	45%	3%	16%	12%
Krátk. fin. majetek	89%	52%	92%	81%	86%
PASIVA	100%	100%	100%	100%	100%
Vlastní kapitál	95%	94%	96%	93%	92%
Jmění ÚJ	97%	98%	98%	98%	97%
Fondy	3%	2%	2%	2%	2%
VH	0%	0%	0%	0%	1%
Cizí zdroje	5%	6%	4%	7%	8%
Dlouhodobé závazky	0%	0%	0%	0%	0%
Krátkodobé závazky	100%	100%	100%	100%	100%

Zdroj: Rozvaha 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, vlastní zpracování

V tabulce 20 je patrný vývoj finanční struktury ZŠ a MŠ v MK. Vlastní kapitál je tvořen jměním účetní jednotky, fondy a výsledkem hospodaření. Účetní hodnoty celkových pasiv, jakožto zdroje krytí aktiv, potom korespondují s předchozími údaji. Vlastní kapitál tvoří více než 90 % celkových pasiv, ale postupně se podíl vlastního kapitálu snižuje. Cizí zdroje potom tvoří 100% krátkodobé závazky. Cizí zdroje vykazují, s výjimkou roku 2016, postupný nárůst meziročně o 1 %, což je způsobeno časovým nesouladem mezi přijatými transfery na pořízení dlouhodobého hmotného majetku a vyúčtováním těchto transferů.

Tabulka 21: Horizontální analýza majetkové a fin. struktury ZŠ a MŠ v MK 2014 - 2018:

Název položky	15/14	16/15	17/16	18/17
AKTIVA	41,21%	-5,63%	-0,16%	-2,17%
DM	41,29%	-3,65%	-3,34%	-3,89%
Oběžná aktiva	40,21%	-29,83%	53,33%	16,11%
Zásoby	-5,27%	14,56%	-14,19%	-3,08%
Pohledávky	884,98%	-95,87%	859,17%	-14,86%
Krátk. fin. majetek	-17,90%	24,24%	33,93%	23,08%
PASIVA	41,21%	-5,63%	-0,16%	-2,17%
Vlastní kapitál	39,62%	-3,40%	-3,14%	-3,44%
Jmění ÚJ	41,16%	-3,66%	-3,26%	-3,89%
Fondy	-17,82%	5,12%	2,46%	14,01%
VH	100,00%	143,65%	2,03%	53,35%
Cizí zdroje	71,95%	-40,52%	75,76%	15,68%
Dlouhodobé závazky	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Krátkodobé závazky	71,95%	-40,52%	75,76%	15,68%

Zdroj: Rozvaha 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, vlastní zpracování

Obdobné údaje lze dále vyčíst z tabulky 21. K nejvyššímu nárůstu aktiv dochází v roce 2015, kdy došlo k technickému zhodnocení dlouhodobého hmotného majetku a v následujících obdobích je majetek postupně odepisován. Stejně tak v roce 2015 došlo k navýšení v položce krátkodobých pohledávek, kdy nebyl dočerpán transfer na pořízení dlouhodobého investičního majetku.

5.3.3. Analýza výnosů ZŠ a MŠ v MK

ZŠ a MK v MK hospodaří s finančními prostředky, které jí umožňují naplňovat výchovně vzdělávací záměr. Organizace má k dispozici finanční prostředky z různých zdrojů financování. Zdroje financování jsou obdobné jako v případě ZŠ a MŠ Rovensko. Jedná se o dotace ze státního rozpočtu, z nichž nejvyšší podíl činí dotace na přímé náklady. Dále organizace získává prostředky od zřizovatele formou průtokového transferu, dotace z Evropských strukturálních a investičních fondů a dotace z operačních programů. Dalším zdrojem jsou výnosy z prodeje vlastních služeb, úroky a čerpání fondů. Čerpání fondů umožňuje především překlenout časový nesoulad mezi výnosy a náklady. Organizace dále provozuje doplňkovou činnost, která slouží a navazuje na činnost hlavní.

Tabulka 22: Výnosy ZŠ a MŠ v MK 2014 - 2018 (v Kč):

Název položky	2014	2015	2016	2017	2018
B. VÝNOSY CELKEM	11 070 894,27	13 093 066,49	13 128 695,67	15 036 857,51	16 822 274,30
Výnosy z prodeje služeb	1 097 315,00	1 155 116,00	1 245 100,00	1 295 863,00	1 351 179,00
Smluv. pokuty a úroky z prodl.	0,00	0,00	0,00	0,00	317,77
Čerpání fondů	36 372,60	139 573,30	16 750,00	18 315,00	36 431,00
Ostatní výnosy z činnosti	1 875,00	84 037,20	51 528,00	1 703,00	1 086,00
Úroky	12 190,47	151,99	141,77	168,71	208,65
Výnosy vybraných míst.vlád.institucí z transferů	9 923 141,20	11 714 188,00	11 815 175,90	13 720 807,80	15 433 051,88

Zdroj: Výkaz zisku a ztráty 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, vlastní zpracování

Zásadní část výnosů, dle tabulky 22, tvoří výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů, výnosy se pohybují ve sledovaném období v rozmezí od 89,47 % do 91,74 %. Další významnou položku celkových výnosů tvoří výnosy z prodeje služeb. Tento poměr činí 8 % až 10 % ve sledovaných letech. Výnosy z prodeje služeb získává organizace formou poplatků (školné) za školní družinu a mateřskou školu a poplatků za stravné.

Tabulka 23: Vertikální analýza výnosů ZŠ a MŠ v MK 2014 - 2018:

Název položky	2014	2015	2016	2017	2018
B. VÝNOSY CELKEM	100%	100%	100%	100%	100%
Výnosy z prodeje služeb	9,91%	8,82%	9,48%	8,62%	8,03%
Smluv. pokuty a úroky z prodl.	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Čerpání fondů	0,33%	1,07%	0,13%	0,12%	0,22%
Ostatní výnosy z činnosti	0,02%	0,64%	0,39%	0,01%	0,01%
Úroky	0,11%	0,001%	0,001%	0,00%	0,00%
Výnosy vybraných míst.vlád.institucí z transferů	89,63%	89,47%	90,00%	91,25%	91,74%

Zdroj: Výkaz zisku a ztráty 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, vlastní zpracování

V tabulce 23 je možné sledovat, že položky výnosy z prodeje služeb a výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů, které se podílejí na výnosech celkem 99% podílem, v průběhu sledovaného období stále narůstají. Tato skutečnost souvisí především s navyšováním cen za potraviny, které se promítají do cen stravného a s navyšováním hodnoty transferů.

Tabulka 24: Horizontální analýza výnosů ZŠ a MŠ v MK 2014 - 2018:

Název položky	15/14	16/15	17/16	18/17
B. VÝNOSY CELKEM	18,27%	0,27%	14,53%	11,87%
Výnosy z prodeje služeb	5,27%	7,79%	4,08%	4,27%
Smluv. pokuty a úroky z prodl.	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%
Čerpání fondů	283,73%	-88,00%	9,34%	98,91%
Ostatní výnosy z činnosti	4381,98%	-38,68%	-96,70%	-36,23%
Úroky	-98,75%	-6,72%	19,00%	23,67%
Výnosy vybraných míst.vlád.institucí z transferů	18,05%	0,86%	16,13%	12,48%

Zdroj: Výkaz zisku a ztráty 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, vlastní zpracování

V tabulce 25 a 26 je podrobně zpracována struktura příspěvků a dotací, které organizace obdržela v letech 2014 až 2018. Příspěvek na provoz pokrývá veškeré náklady spojené s fungováním organizace a je poskytován zřizovatelem. Dotace na přímé náklady a na posílení platů jsou poskytovány MŠMT a souvisí s politikou vlády České republiky. Účelově určené příspěvky jsou poskytovány z operačních programů a jsou vázány na daný účel. V případě ZŠ a MŠ v MK se jednalo o nákup výpočetní techniky či plaveckou výuku dětí.

Tabulka 25: Struktura příspěvků a dotací ZŠ a MŠ v MK 2014 - 2018 (v Kč):

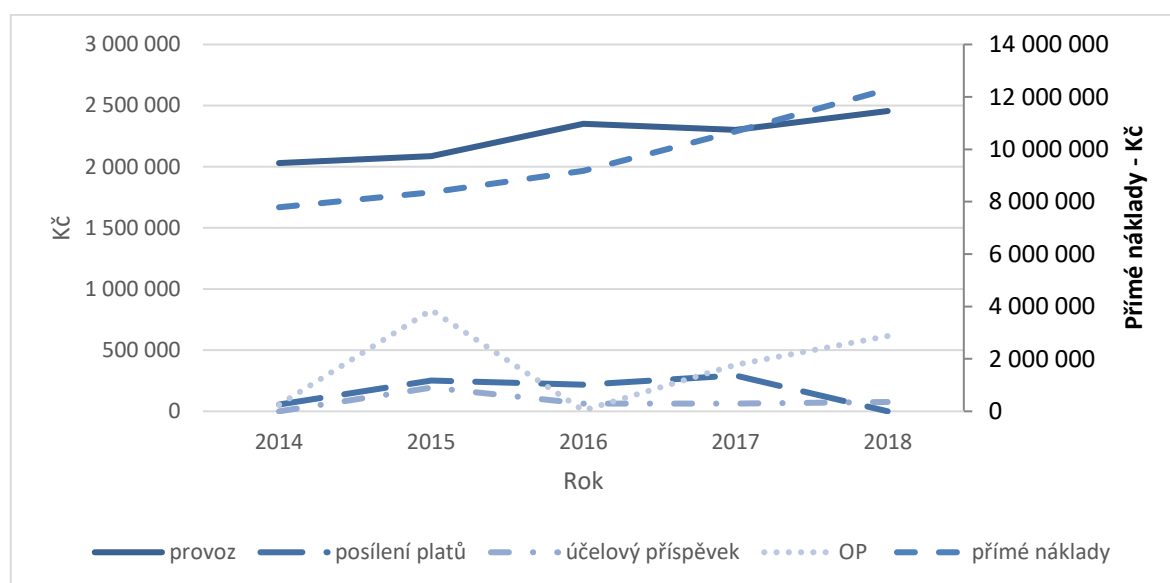
Název položky	2014	2015	2016	2017	2018
Příspěvek na provoz	2 030 000,00	2 086 000,00	2 350 000,00	2 300 684,80	2 455 770,00
Dotace na posílení platů	11 889,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dotace na posílení platů	42 211,00	210 122,00	217 284,00	208 496,00	0,00
Dotace na posílení platů	0,00	41 980,00	0,00	0,00	0,00
Dotace na přímé náklady	7 787 000,00	8 354 000,00	9 177 000,00	10 684 391,00	12 285 365,00
Dotace na posílení platů	0,00	0,00	0,00	84 383,00	0,00
Účelově určený příspěvek	0,00	193 736,00	63 566,00	63 566,00	76 866,00
Dotace z OP	52 041,20	828 350,00	7 325,90	379 287,00	615 050,88
Celkem	9 923 141,20	11 714 188,00	11 815 175,90	13 720 807,80	15 433 051,88

Zdroj: Finanční vypořádání dotací v letech 2014 až 2018, vlastní zpracování

Dále je patrné využívání dotací z operačních programů. V roce 2014 byla čerpána dotace z projektu Chytrí pomocníci ve výuce, aneb využíváme ICT jednoduše a kreativně. V roce 2015 byla čerpána dotace z Programu podpory ozdravných pobytů dětí z oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší a dotace z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České

republiky, kdy se žáci a pedagogové účastnili zahraničního jazykové pobytu. V roce 2016 a 2017 byla čerpána dotace z Evropských strukturálních a investičních fondů, OPVVV a státního rozpočtu České republiky, tzv. Šablony. V roce 2018 byla opět čerpána dotace z Evropských strukturálních a investičních fondů, OPVVV a státního rozpočtu České republiky, tzv. Šablony II a dotace z Operačního programu Zaměstnanost na realizaci projektu Zařízení péče o děti ve škole a jarní příměstské tábory.

Graf 5: Příspěvky a dotace ZŠ a MŠ v MK 2014 - 2018 v Kč:

Zdroj: Finanční vypořádání dotací v letech 2014 až 2018, vlastní zpracování

V grafu 5 lze zřetelně sledovat výrazný nárůst výše dotace na přímé náklady ve sledovaných letech, dále je patrný rovnoměrný vývoj příspěvku na provoz a výkyv ve výši přiznané dotace z OP v roce 2015, která pokryla zahraniční jazykový pobyt.

Tabulka 26: Horizontální analýza příspěvků a dotací ZŠ a MŠ v MK 2014 - 2018 (v Kč):

Název položky	15/14	16/15	17/16	18/17
Příspěvek na provoz	2,76%	12,66%	-2,10%	6,74%
Dotace na posílení platů	-100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Dotace na posílení platů	397,79%	3,41%	-4,04%	-100,00%
Dotace na posílení platů	100,00%	-100,00%	0,00%	0,00%
Dotace na přímé náklady	7,28%	9,85%	16,43%	14,98%
Dotace na posílení platů	0,00%	0,00%	100,00%	-100,00%
Účelově určený příspěvek	100,00%	-67,19%	0,00%	20,92%
Dotace z OP	1491,72%	-99,12%	5077,34%	62,16%
Celkem	18,05%	0,86%	16,13%	12,48%

Zdroj: Finanční vypořádání dotací v letech 2014 až 2018, vlastní zpracování

V tabulce 26 je zachyceno meziroční navyšování přímých nákladů na vzdělávání a příspěvků na provoz. Dotace na přímé náklady meziročně narůstá o 7,28 % až 16,41 % v roce 2016.

5.3.4. Analýza nákladů ZŠ a MŠ v MK

Celkové náklady ZŠ a MŠ v MK mají stejně jako celkové výnosy rostoucí tendenci, jak je patrné z tabulky 27. Kontinuálně narůstají především položky spotřeba materiálu a mzdové náklady, zákonné sociální pojištění a zákonné sociální náklady. Naopak náklady na energie v roce 2015 výrazně klesly, což je možné vysvětlit jako důsledek technického zhodnocení dlouhodobého majetku, kterým bylo zateplení budovy. Stejně tak narůstají náklady v položce spotřeba materiálu. Položka odpisy se mezi roky 2014 a 2016 navyšuje o 16 % až 20 %, což souvisí s technickým zhodnocením dlouhodobého majetku v roce 2015 a další investicí v roce 2016.

Tabulka 27: Náklady z hlavní činnosti ZŠ a MŠ v MK 2014 - 2018 (v Kč):

Název položky	2014	2015	2016	2017	2018
A. NÁKLADY CELKEM	11 072 817,27	13 093 634,94	13 103 536,95	14 989 366,69	16 770 381,20
Spotřeba materiálu	1 227 520,47	1 312 966,63	1 334 110,63	1 322 085,72	1 601 101,92
Spotřeba energie	372 848,50	341 050,00	388 995,50	342 160,00	367 616,57
Spotř. jin. neskl. dodávek	8 284,90	896,00	1 447,00	1 980,00	8 621,65
Opravy a udržování	118 228,50	409 350,30	273 353,80	82 549,10	56 743,40
Cestovné	13 307,00	75 594,00	4 591,00	17 479,00	24 916,00
Ostatní služby	413 247,04	1 081 402,09	453 077,02	826 803,92	770 457,12
Mzdové náklady	5 773 899,00	6 443 988,00	6 833 565,00	8 071 083,00	9 261 252,00
Zákonné soc. pojištění	1 939 064,00	2 144 190,00	2 293 250,00	2 700 638,40	3 044 983,80
Jiné soc. pojištění	23 311,00	25 912,00	27 119,00	31 764,00	37 568,00
Zákonné sociální náklady	70 092,00	82 157,00	114 908,00	179 920,91	203 985,42
Ostatní náklady z činnosti	39 808,50	35 105,00	91 223,60	33 816,00	36 101,00
Odpisy DM	822 551,00	950 822,10	1 137 347,00	1 141 003,80	1 129 336,00
Náklady z DDM	250 655,36	190 201,82	150 549,40	238 082,84	227 698,32

Zdroj: Výkaz zisku a ztráty 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, vlastní zpracování

Z tabulky 28 je možné vyčíst, že nejvyšší podíl na nákladech v poměru k celkovým nákladům mají opět mzdové náklady a související odvody, pohybují se od 66,22 % v roce 2015 do 74,60 % v roce 2018. Další vysokou položkou je spotřeba materiálu a odpisy dlouhodobého majetku.

Tabulka 28: Vertikální analýza nákladů ZŠ a MŠ v MK 2014 -2018:

Název položky	2014	2015	2016	2017	2018
A. NÁKLADY CELKEM	100%	100%	100%	100%	100%
Spotřeba materiálu	11,09%	10,03%	10,18%	8,82%	9,55%
Spotřeba energie	3,37%	2,60%	2,97%	2,28%	2,19%
Spotř. jin. neskl. dodávek	0,07%	0,01%	0,01%	0,01%	0,05%
Opravy a udržování	1,07%	3,13%	2,09%	0,55%	0,34%
Cestovné	0,12%	0,58%	0,04%	0,12%	0,15%
Ostatní služby	3,73%	8,26%	3,46%	5,52%	4,59%
Mzdové náklady	52,14%	49,21%	52,15%	53,85%	55,22%
Zákonné soc. pojištění	17,51%	16,38%	17,50%	18,02%	18,16%
Jiné soc. pojištění	0,21%	0,20%	0,21%	0,21%	0,22%
Zákonné sociální náklady	0,63%	0,63%	0,88%	1,20%	1,22%
Ostatní náklady z činnosti	0,36%	0,27%	0,70%	0,23%	0,22%
Odpisy DM	7,43%	7,26%	8,68%	7,61%	6,73%
Náklady z DDM	2,26%	1,45%	1,15%	1,59%	1,36%

Zdroj: Výkaz zisku a ztráty 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, vlastní zpracování

Podle horizontální analýzy v tabulce 29 je možné spatřit, že výše nákladů v jednotlivých položkách meziročně kolísá. Rovnoměrný nárůst vykazují mzdové náklady a související náklady na zákonné pojištění a dále náklady na spotřebu materiálu. Skokové změny se objevují mezi roky 2014 a 2015 v položkách cestovné a ostatní služby, což souvisí s čerpáním dotace od Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky na zahraniční jazykový pobyt pro žáky a pedagogy na Maltě.

Tabulka 29: Horizontální analýza nákladů ZŠ a MŠ v MK 2014 -2018:

Název položky	15/14	16/15	17/16	18/17
A. NÁKLADY CELKEM	18%	0%	14%	12%
Spotřeba materiálu	7%	2%	-1%	21%
Spotřeba energie	-9%	14%	-12%	7%
Spotř. jin. neskl. dodávek	-89%	61%	37%	335%
Opravy a udržování	246%	-33%	-70%	-31%
Cestovné	468%	-94%	281%	43%
Ostatní služby	162%	-58%	82%	-7%
Mzdové náklady	12%	6%	18%	15%
Zákonné soc. pojištění	11%	7%	18%	13%
Jiné soc. pojištění	11%	5%	17%	18%
Zákonné sociální náklady	17%	40%	57%	13%
Ostatní náklady z činnosti	-12%	160%	-63%	7%
Odpisy DM	16%	20%	0%	-1%
Náklady z DDM	-24%	-21%	58%	-4%

Zdroj: Výkaz zisku a ztráty 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, vlastní zpracování

Další pohyby v meziročním srovnání nákladů organizace se pohybují v hodnotách příslušejících momentálním potřebám školy.

6. Výsledky a diskuze

V kapitole 6 jsou porovnány posuzované organizace z hlediska vlivu reformy na jejich hospodaření a z hlediska objemu dotací v přepočtu na zaměstnance.

6.1. Vliv reformy na hospodaření Základní školy a Mateřské školy Rovensko

Mateřská škola Rovensko

Reforma financování regionálního školství nesměruje pouze do navyšování mzdových prostředků, ale dává si za cíl zlepšit podmínky fungování málotřídních škol a cílenější směřování finančních prostředků. Financování dle PHmax představuje finanční prostředky, které škola obdrží na potřebu pracovních úvazků, které zajišťují optimální fungování školy či školského zařízení. V kapitole 6 se práce zabývá pokrytím potřeby pracovních úvazků po reformě regionálního školství ve vybraných organizacích a jejich změnou vůči stavu v roce 2019.

Stanovení počtu dětí ve třídě mateřské školy vychází z vyhlášky č. 14/2005 Sb. o předškolním vzdělávání. § 2 určuje minimální počet v dvoutřídní MŠ v průměru na 18 dětí, v obci, kde je jediná MŠ tento počet činí 16 dětí. Tento požadavek MŠ Rovensko, která je jedinou mateřskou školou v obci, splňuje. Dvoutřídní MŠ navštěvuje k 30. 9. 2019 dle výkazu o mateřské škole S 1-01 35 dětí. Průměrná doba v celodenním provozu MŠ je vykázána v rozsahu 9,25 hodiny za den.

V tabulce 30 je uvedeno PHmax pro MŠ s 13 dětmi. Určení PHmax vychází z Metodiky stanovení PHmax a PHAmax pro předškolní vzdělávání.

Tabulka 30: Výpočet PHmax MŠ Rovensko:

	provoz	třídy	děti	provoz/hod	PHmax
MŠ	celodenní	2	35	9,25	110,0
Průměrný počet dětí	35				110,0

Zdroj: MŠMT, Výkaz S 1-01, vlastní zpracování

Z tabulky 30 a daného PHmax je přepočtena celková výše úvazků pedagogů, odpovídající tomuto typu školy. Počet hodin úvazků pedagogů a vedoucí učitelky vychází z Nařízení vlády č. 75/2005 Sb. o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků. Výpočet nabízí tabulka 31.

Tabulka 31: Přepočet PHmax na úvazky pedagogů MŠ Rovensko:

	PPČ/hod	úvazek	Phmax bez hodin PPČ ředitele
ředitel/ved. uč./zástupce	29	1	x
učitel	31	2	x
PHmax	110	x	81
úvazky pedagogů	2,613	x	x
úvazky pedagogů vč. ředitele	3,613	x	x

Zdroj: vlastní zpracování

Na základě tabulky 31 je zřejmé, že maximální počet úvazků pedagogů pro MŠ Rovensko činí 3,613 úvazku. Dle výkazu P 1c01 vykázanému k 30. 9. 2019 je počet úvazků pedagogů působících v MŠ 3,0. Rezerva činí 0,613 úvazku, tuto rezervu je možné využít od 1. 1. 2020. Organizace v tomto případě získá finanční prostředky navýšené o 0,613 úvazku, který je nutný reálně vykázat.

Základní škola Rovensko

Počet dětí v základní škole je dán vyhláškou č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů, přičemž počet žáků je upraven v § 4 a 5. Pro ZŠ Rovensko platí, že škola tvořená třemi třídami prvního stupně má nejméně 14 žáků v průměru na 1 třídu. Protože ZŠ podle výkazu o Základní škole M 3 ke dni 30. 9. 2019 navštěvuje 49 žáků, tuto podmínku splňuje. Tabulka 32 představuje výpočet PHmax dle Přílohy č. 1 k nařízení vlády č. 123/2018 Sb.

Tabulka 32: Výpočet PHmax ZŠ Rovensko:

	žáků	třídy	naplněnost	hod/třídu	PHmax
ZŠ malotřídní	49	3	16,33	26	78,0

Zdroj: Výkaz M 3, Příloha č. 1 NV č. 123/2018 Sb., vlastní zpracování

V tabulce 33 je dle vypočítaného PHmax stanoven maximální počet úvazků pedagogů pro ZŠ Rovensko.

Tabulka 33: Přepočítání PHmax na úvazky pedagogů ZŠ Rovensko:

	PPČ/hod	úvazek	Phmax bez hodin PPČ ředitele
ředitel	12	1	x
učitel	22	3	x
PHmax	78	x	66
úvazky pedagogů	3,000	x	x
úvazky pedagogů vč. ředitele	4,000	x	x

Zdroj: vlastní zpracování

Počet úvazků pro ZŠ Rovensko činí 4,0 úvazku pedagogů. Ve statistickém výkazu P 1c-01 k 30. 9. 2019 je předložen počet úvazků, tedy PH školy ve výši 4,0. PHškoly se rovná PHmax a počet úvazků již nyní dosahuje svého maxima a změna v počtu úvazků od 1. 1. 2020 není žádoucí.

Školní družina Rovensko

ŠD Rovensko podle výkazu Z 2-01 o školní družině – školním klubu, podle stavu k 31. 10. 2019, vykazuje dvě oddělení, která navštěvuje 36 žáků. Dle § 10 odst. 3 vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání je minimální počet žáků školní družiny, kteří jsou žáky prvního stupně základní školy, v případě, že je základní škola tvořena 3 třídami, 18 účastníků. Maximální počet účastníků ŠD v jednom oddělení dle § 10 odst. 4 je 30 žáků. ŠD Rovensko splňuje stanovené podmínky.

Tabulka 34: Výpočet PHmax ŠD Rovensko:

	účastníků	oddělení	min. 1. st.	min. počet	PHmax
školní družina	36	2	40	28,00	57,5

Zdroj: Výkaz Z 2-01, příloha vyhlášky 74/2005 Sb., vlastní zpracování

V tabulce 34 je patrné, že maximální rozsah přímé vyučovací činnosti pro ŠD Rovensko se dvěma odděleními činí 57,5 hod týdně. Přepočet PHmax na úvazky pedagogických pracovníků školní družiny je nastíněn v tabulce 35, rozsah PPČ je stanoven dle NV č. 75/2005 Sb.

Tabulka 35: Přepočet PHmax na úvazky pedagogů ŠD Rovensko:

	PPČ/hod	úvazek	Phmax bez hodin PPČ vedoucí ŠD
vedoucí ŠD	25	1	x
vychovatel	28	1	x
PHmax	57,5	x	32,5
úvazky pedagogů	1,161	x	x
úvazky pedagogů vč. vedoucí ŠD	2,161	x	x

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky 35 vyplývá, že počet úvazků pedagogů dle PHmax pro školní družinu Rovensko činí 2,161 úvazku. Na základě výkazu P 1c-01 k 30. 9. 2019 a výkazu Z 2-01 k 31. 10. 2019 je možné zjistit, že ZŠ a MŠ Rovensko vykazuje 1,3 úvazku při týdenním rozsahu provozu ŠD 36,4 hod. Od 1. 1. 2020 se nabízí prostor pro přijetí dalšího vychovatele s úvazkem do výše 0,861 či navýšení úvazku stávajícím vychovatelům a rozšíření týdenního rozsahu provozu ŠD.

Provozní zaměstnanci MŠ a ZŠ Rovensko

Reforma financování regionálního školství cílí nejen na pedagogické zaměstnance, citlivým místem je i zajištění provozu škol. Dosud se finance na nepedagogickou práci odvíjely od počtu žáků školy, v novém systému bude normativ reálněji zohledňovat potřebu

nepedagogické práce v souvislosti s potřebami školy. Dle MŠMT je normativ úvazku provozních zaměstnanců pro MŠ se 35 dětmi a dvěma třídami stanoven dle tabulky 24¹⁴.

Tabulka 36: Stanovení počtu úvazků pro provozní zaměstnance MŠ Rovensko:

	tříd	ředitelství	zam./třídu	celk.zam.
ředitelství	2	0,468	x	0,468
běžné třídy	2	x	0,445	0,89
třídy § 16 odst.9	0	x	0,455	0
celkem úvazek	x	x	x	1,358

Zdroj: MŠMT, Výkaz S 1-01, vlastní zpracování

Tabulka 36 stanoví počet úvazků náležející provozním zaměstnancům MŠ Rovensko, tabulka 37 počet úvazků pro provozní zaměstnance ZŠ Rovensko, se třemi třídami.

Tabulka 37: Stanovení počtu úvazků pro provozní zaměstnance ZŠ Rovensko:

	tříd	ředitelství	zam./třídu	celk.zam.
ředitelství	3	1,00229	x	1,00229
běžné třídy	3	x	0,215	0,645
třídy § 16 odst.9	0	x	0,275	0
celkem úvazek	x	x	x	1,647

Zdroj: MŠMT, Výkaz M 3, vlastní zpracování

V součtu bude mít organizace od 1. 1. 2020 možnost zaměstnat 3,005 úvazku provozních zaměstnanců. Podle výkazu P 1c-01 k 30. 9. 2019 provoz zajišťuje 2,35 úvazku nepedagogů. Je zde tedy prostor pro navýšení úvazku o 0,655 úvazku provozních zaměstnanců.

6.2. Vliv reformy na hospodaření ZŠ a MŠ v MK

Kapitola Reforma ZŠ a MŠ v MK je zaměřena na změnu, kterou organizaci přinese reforma financování regionálního školství od roku 2020. Je zde uveden propočtení výše úvazků,

¹⁴ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Normativy. [online] [cit. 2019-12-31].

Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/50700/>

rozdělených podle jednotlivých součástí organizace, na které škola po reformě může dosáhnout na základě stanovení maximálního týdenního počtu hodin vyučování. Na základě stanovených cílů reformy by propočít měl zajišťovat optimální fungování všech součástí organizace. Organizace by především měla zajistit výuku, aniž by byla nucena některé součásti rušit či omezovat provoz, nebo naopak učit ve třídách, které jsou přeplněné žáky.

Mateřská škola v MK

Stanovení počtu dětí ve třídě mateřské školy vychází z vyhlášky č. 14/2005 Sb. o předškolním vzdělávání. § 2 určuje minimální počet v dvoutřídní MŠ v průměru na 18 dětí, v obci, kde je jediná MŠ tento počet činí 16 dětí. MŠ v MK dle S 1-01 Výkazu o mateřské škole podle stavu k 30. 9. 2019 vykazuje tři třídy s celodenním provozem s průměrnou dobou provozu 10,5 hodiny. MŠ navštěvuje 84 dětí, což je maximální kapacita školy.

V tabulce 38 je stanoveno PHmax pro MŠ s 84 dětmi, Jeho stanovení vychází z Metodiky stanovení PHmax a PHAmax pro předškolní vzdělávání.

Tabulka 38: Výpočet PHmax MŠ v MK:

	provoz	třídy	děti	provoz/hod	PHmax
MŠ	celodenní	3	84	10,5	185,0
Průměrný počet dětí	84				185,0

Zdroj: MŠMT, Výkaz S 1-01, vlastní zpracování

Z tabulky 38 a daného PHmax je přepočtena celková výše úvazků pedagogů, odpovídající tomuto typu školy. Počet hodin úvazků pedagogů a vedoucí učitelky vychází z Nařízení vlády č. 75/2005 Sb. o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků. Výpočet nabízí tabulka 39.

Tabulka 39: Přepoččet PHmax na úvazky pedagogů MŠ v MK:

	PPČ/hod	úvazek	Phmax bez hodin PPČ ředitele
ředitel/ved. uč./zástupce	29	1	x
učitel	31	5	x
PHmax	185	x	156
úvazky pedagogů	5,032	x	x
úvazky pedagogů vč. ředitele	6,032	x	x

Zdroj: vlastní zpracování

V tabulce 39 je uveden propoččet maximálního počtu úvazků dle PHmax, Maximum činí 6,032 úvazku. Dle výkazu P 1c01, vykázanému k 30. 9. 2019, je počet úvazků pedagogů působících v MŠ 6,0. Rezerva činí 0,032 úvazku, tuto rezervu je možné využít od 1. 1. 2020. Protože PHškoly a PHmax se v tomto případě rovná, je rezerva ve výši 0,032 úvazku spíše symbolická a změna v počtu úvazků od 1. 1. 2020 není žádoucí.

Základní škola v MK

Počet dětí v základní škole je dán vyhláškou č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů, přičemž počet žáků je upraven v § 4 a 5. ZŠ v MK je tvořena pěti třídami prvního stupně. Pro tento typ školy je závazný nejnižší průměrný počet žáků ve třídě ve výši 15 žáků. ZŠ dle výkazu M 3 o základní škole podle stavu k 30. 9. 2019 navštěvuje 98 žáků, podmínku minimálního průměrného počtu žáků škola splňuje. V tabulce 40 je stanoven PHmax ZŠ v MK.

Tabulka 40: Výpočet PHmax ZŠ v MK:

	žáků	třídy	naplněnost	hod/třída	PHmax
ZŠ malotřídní	98	5	19,60	25	125,0

Zdroj: Výkaz M 3, Příloha č. 1 NV č. 123/2018 Sb., vlastní zpracování

V tabulce 41 je dle vypočítaného PHmax stanoven maximální počet úvazků pedagogů pro ZŠ Rovensko.

Tabulka 41 Přepočet PHmax na úvazky pedagogů ZŠ v MK:

	PPČ/hod	úvazek	Phmax bez hodin PPČ ředitele
ředitel	12	1	x
učitel	22	3	x
PHmax	125	x	113
úvazky pedagogů	5,136	x	x
úvazky pedagogů vč. ředitele	6,136	x	x

Zdroj: vlastní zpracování

Maximální počet úvazků pro ZŠ v MK činí 6,136 úvazku pedagogů. Ve statistickém výkazu P 1c-01 k 30. 9. 2019 je předložen počet úvazků, tedy PHškoly ve výši 6,4546. Potřebný počet úvazků, který umožní stávající fungování školy, vykazuje rozdíl ve výši 0,3186. Organizace si je vědoma, že dotace na přímé náklady z rozpočtu MŠMT tento rozdíl nepokryje. Řešením je potom organizační změna, kterou bude snížen pracovní úvazek pracovníkům organizace či žádost ke zřizovateli o dotaci na dofinancování rozdílu v potřebě finančních prostředků.

Školní družina v MK

ŠD v MK podle výkazu Z 2-01 o školní družině – školním klubu, podle stavu k 31. 10. 2019, vykazuje tři oddělení, která navštěvuje 75 žáků, což je celková kapacita organizace v části školní družina. Dle § 10 odst. 2 vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání je nejnížší průměrný počet účastníků, kteří jsou žáky prvního stupně základní školy, stanoven počtem 20 účastníků. Maximální počet účastníků ŠD v jednom oddělení dle § 10 odst. 4 je 30 žáků. ŠD v MK s počtem 75 účastníků splňuje stanovené podmínky.

Tabulka 42: Výpočet PHmax ŠD v MK:

	účastníků	oddělení	min. 1. st.	min. počet	PHmax
školní družina	75	3	60	55,00	80,0

Zdroj: Výkaz Z 2-01, příloha vyhlášky 74/2005 Sb., vlastní zpracování

V tabulce 42 je vypočítaný maximální rozsah přímé vyučovací činnosti pro ŠD v MK se třemi odděleními, je stanoven na 80,0 hod týdně. Přepočtení PHmax na úvazky pedagogických pracovníků školní družiny je nastíněn v tabulce 43, rozsah PPČ je stanoven dle NV č. 75/2005 Sb.

Tabulka 43: Přepočtení PHmax na úvazky pedagogů ŠD v MK:

	PPČ/hod	úvazek	Phmax bez hodin PPČ vedoucí ŠD
vedoucí ŠD	25	1	x
vychovatel	28	1	x
PHmax	80	x	55
úvazky pedagogů	1,964	x	x
úvazky pedagogů vč. vedoucí ŠD	2,964	x	x

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky 43 vyplývá, že počet úvazků pedagogů dle PHmax pro školní družinu v MK, činí 2,964 úvazku. Na základě výkazu P 1c-01 k 30. 9. 2019 a výkazu Z 2-01 k 31. 10. 2019 je možné zjistit, že ZŠ a MŠ v MK vykazuje 2,6 pracovního úvazku při týdenním rozsahu provozu ŠD 73,8 hod. Od 1. 1. 2020 se nabízí prostor pro přijetí pedagogického zaměstnance školní družiny s úvazkem do výše 0,364 či navýšení úvazku stávajícím vychovatelům a tím vytvoření podmínek pro rozšíření provozní doby školní družiny.

Provozní zaměstnanci MŠ a ZŠ v MK

Provoz organizace je zajišťován nepedagogickými zaměstnanci. Reforma financování regionálního školství řeší nedostatek peněžních prostředků pro provozní zaměstnance a nabízí prostor pro zvýšení pracovních úvazků či přijetí nových pracovníků zajišťujících

provoz škol. Pro stanovení rozpočtu přímých nákladů školy je nutné stanovit odpovídající úvazky nepedagogů. Dle MŠMT je normativ úvazku provozních zaměstnanců pro MŠ s 84 dětmi a třemi třídami stanoven dle tabulky 6¹⁵.

Tabulka 44: Stanovení počtu úvazků pro provozní zaměstnance MŠ v MK:

	tříd	ředitelství	zam./třídu	celk.zam.
ředitelství	3	0,60137	x	0,60137
běžné třídy	3	x	0,445	1,335
třídy § 16 odst.9	0	x	0,455	0
Celkem úvazek	x	x	x	1,93637

Zdroj: MŠMT, Výkaz S 1-01, vlastní zpracování

Tabulka 45 počítá normativ potřeby provozních zaměstnanců od roku 2020 pro základní školu s pěti třídami.

Tabulka 45: Stanovení počtu úvazků pro provozní zaměstnance ZŠ v MK:

	tříd	ředitelství	zam./třídu	celk.zam.
ředitelství	5	1,66268	x	1,66268
běžné třídy	5	x	0,215	1,075
třídy § 16 odst.9	0	x	0,275	0
Celkem úvazek	x	x	x	2,738

Zdroj: MŠMT, Výkaz M 3, vlastní zpracování

Celkový počet pracovních úvazků nepedagogických zaměstnanců v roce 2020 činí 4,675. Ve statistickém výkaze P 1c-01 k 30. 9. 2019 je vykázán počet 4,1 úvazku nepedagogů, je zde tedy prostor pro navýšení úvazku provozních zaměstnanců o 0,575 pracovního úvazku.

¹⁵ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Normativy. [online] [cit. 2019-12-31].

Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/50700/>

6.3. Porovnání organizací z hlediska výše dotací

Pro porovnání výše dotace na financování přímých nákladů a rozvojových programů na navýšení platů ze státního rozpočtu v letech 2014 až 2018 v Olomouckém a Moravskoslezském kraji, použijí přepočtený počet na jednoho zaměstnance. Informace o průměrném přepočteném počtu zaměstnanců vychází z výkazu P 1-04 o zaměstnancích a mzdových prostředcích v regionálním školství v daném roce.

Tabulka 46: Průměrný roční příjem zaměstnance v Olomouckém kraji 2014 – 2018 (v Kč):

Název položky	2014	2015	2016	2017	2018
Dotace na přímé náklady	3 460 900,00	3 567 000,00	3 938 000,00	4 354 760,00	5 501 740,00
Dotace na posílení platů	4 131,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dotace na posílení platů	17 052,00	85 860,00	85 166,00	84 941,00	0,00
Dotace na posílení platů	0,00	18 152,00	0,00	0,00	0,00
Dotace na posílení platů	0,00	0,00	0,00	47 271,00	0,00
Celkem	3 482 083,00	3 671 012,00	4 023 166,00	4 486 972,00	5 501 740,00
Průměrný přepočtený počet zaměstnanců	9,90	9,81	9,76	10,51	11,97
Příjem na 1 zam. vč. odvodů	351 619,00	374 173,07	412 209,63	427 127,27	459 627,40

Zdroj: Finanční vypořádání dotací 2014 až 2018, Výkaz P1-04 2014 až 2018, vlastní zpracování

V tabulce 46 a 47 je možné sledovat vývoj průměrného ročního příjmu přepočteného na jednoho zaměstnance v regionálním školství včetně odvodů v letech 2014 až 2018 v Olomouckém a Moravskoslezském kraji.

Tabulka 47: Průměrný roční příjem zaměstnance v Moravskoslezském kraji 2014 – 2018 (v Kč):

Název položky	2014	2015	2016	2017	2018
Dotace na přímé náklady	7 787 000,00	8 354 000,00	9 177 000,00	10 684 391,00	12 285 365,00
Dotace na posílení platů	11 889,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dotace na posílení platů	42 211,00	210 122,00	217 284,00	208 496,00	0,00
Dotace na posílení platů	0,00	41 980,00	0,00	0,00	0,00
Dotace na posílení platů	0,00	0,00	0,00	84 383,00	0,00
Celkem	7 841 100,00	8 606 102,00	9 394 284,00	10 977 270,00	12 285 365,00
Průměrný přepočtený počet zaměstnanců	22,42	22,30	22,54	22,98	23,25
Příjem na 1 zam. vč. odvodů	349 736,84	385 923,86	416 782,79	477 687,99	528 402,80

Zdroj: Finanční vypořádání dotací 2014 až 2018, Výkaz P1-04 2014 až 2018, vlastní zpracování

Srovnání organizace v OK a MK vykazuje zvyšující se rozdíl mezi ročním příjmem zaměstnance v OK a MK. Zatímco v roce 2014 byly jednotlivé částky srovnatelné, od roku 2015 se rozdíl navyšuje ve prospěch zaměstnance v Moravskoslezském kraji. Nejmarkantnější rozdíl je patrný v letech 2017 a 2018, kdy činil v průměru 50 560,72 Kč, v roce 2017, respektive 68 775, 40 Kč v roce 2018. Srovnání potvrzuje předpoklad kapitoly 5.1. Komparace krajských normativů, kdy normativ jednotlivých krajů tyto rozdíly predikoval a také potvrzuje potřebu reformy financování regionálního školství, které dosud vykazovalo vysoké meziregionální rozdíly.

Dále je možné v tabulce 46 a 47 sledovat navyšující se průměrný přepočtený počet zaměstnanců jednotlivých organizací. ZŠ a MŠ Rovensko mezi roky 2014 až 2018 navyšuje svůj počet zaměstnanců o 2,07 úvazku, ZŠ a MŠ v MK o 0,83 úvazku. Tento trend je možné vysvětlit demografickým vývojem posledního desetiletí, kdy se navyšují počty dětí a žáků ve školách a školských zařízeních a organizace reagují navýšením počtu zaměstnanců. Dalším faktorem je snaha o zapojení dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do vzdělávacího procesu tak, aby mohly plnit povinnou školní docházku v místě jejich bydliště bez nutnosti docházet do specializovaných zařízení. Tento proces je umožněn díky zaměstnancům na pozici asistent pedagoga. Tito pedagogičtí pracovníci se v mateřských a základních školách ve větší míře objevují právě ve sledovaném období let 2014 až 2018. Náklady na platy asistentů pedagoga jsou hrazeny ze státního rozpočtu, tedy ovlivňují průměrný roční příjem a průměrný přepočtený počet zaměstnanců porovnávaných škol.

6.4. Diskuze

První praktické důsledky a dopady reformy financování regionálního školství budou známy v průběhu března 2020, kdy jsou jednotlivým školám rozeslány rozpočty na přímé náklady. V tisku se v současné době objevuje předběžné hodnocení průběhu zavádění reformy. Učitelské noviny č. 2/2020 v článku Radmila Švancara (Švancar, 2020a) konstatují, že již nyní školy vědí, že původní ujištění bývalé ministryně školství Kateřiny Valachové, že reforma financování nebude pro žádnou školu znamenat menší objem financí, se nezakládá na reálném základě. Také je zde upozorněno na nedostatečnou informovanost ředitelů škol o hodnotách některých koeficientů, které budou ovlivňovat celkovou sumu přímých nákladů dané školy. Tento nedostatek komplikuje přiznání nenárokových složek platu v prvních

měsících kalendářního roku a reforma jej slibovala odstranit. Naopak Pavla Katzová, ekonomická náměstkyně ministra školství, v Učitelských novinách č. 5/2020 (Švancar, 2020b) vysvětluje, že přestože rozpočet byl znám již na začátku prosince, byla ke zveřejnění dat nutná validace dat ze zahajovacích výkazů jednotlivých škol a informace o potřebě podpůrných opatření. Z toho důvodu byly informace o platech zveřejněny k 24. lednu 2020. Katzová dále vyjadřuje spokojenost s jasnými pravidly pro rozdělování financí, které letos kalkuluje MŠMT a tím vylučuje vliv mezičlánku rozdělování, kterým byly krajské úřady. Zuzana Matušková, náměstkyně ministra školství, připouští, že v jednotlivých školách se přesto mohou vyskytnout problémy, neboť nejsou omezeny kompetence jednotlivých ředitelů s ohledem na rozdělování nadtarifních složek. Dále náměstkyně Katzová konstatuje, že v momentě, kdy PH školy překračuje PHmax, je nutná dohoda se zřizovatelem, který i za současného systému má povinnost doplatit škole nutný objem financí na plat. Naopak na dofinancování nenárokové složky od zřizovatele není na straně škol právní nárok.

7. Závěr

Cílem diplomové práce bylo v teoretické rovině vysvětlit, jakým způsobem jsou financovány školy a školská zařízení v regionálním školství. Do této kapitoly spadá převážná většina školských institucí v České republice a její financování bylo a je tématem politických debat napříč politickým spektrem několika posledních desetiletí.

Teoretická východiska popsala způsob financování školství. Tento způsob je označován jako normativní, peněžní prostředky jsou do jednotlivých institucí přerozdělovány na základě republikových a krajských normativů. Tento způsob financování byl po léta podrobován kritice, nezohledňoval specifika jednotlivých škol ani jejich geografické umístění a kladl příliš velký důraz na počet žáků školy a zvýhodňoval ty s vyšším počtem naplněnosti tříd. V praktické části došlo k potvrzení tohoto předpokladu. Byly srovnány dvě školy, geograficky umístěné v kraji Olomouckém a Moravskoslezském. Obě školy byly charakterizovány jako školy pouze s prvním stupněm a jejich součástí je mateřská škola a školní družina. Na základě provedené finanční analýzy byl prokázán rozdíl ve výši přidělených finančních prostředků ze státního rozpočtu a to ve prospěch školy v Moravskoslezském kraji.

Druhým problémem, na který odborníci upozorňují, je nedostatek finančních prostředků směřovaných do financování regionálního školství, v poměru vůči HDP. Na základě analýzy výkazů jednotlivých škol je možné potvrdit, že výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů se každoročně navyšují, přičemž procentuální růst výše dotací zrychluje až na 21,82 % v roce 2018 v ZŠ a MŠ v Olomouckém kraji. Škola v Moravskoslezském kraji vykazuje stabilní růst příjmů z transferů mezi 12 % až 16 % ročně v letech 2014 až 2018. V poměru výdajů na školství v České republice se však jejich poměr vůči HDP stále pohybuje mezi 3,7 % až 4,3 % HDP, přičemž doporučená hranice je stanovena OECD na 6 %.

Díky snaze napravit nerovnoměrný způsob výpočtu přidělených dotací ze státního rozpočtu na financování přímých nákladů, dochází k 1. 1. 2020 ke spuštění reformy financování regionálního školství. V současné době zatím není možné porovnat konkrétní výši dotace na přímé náklady. Způsob výpočtu výše dotace vychází z PH školy a jeho porovnání s PH_{max}, stanoveného státem. PH_{max} je charakterizován jako maximální počet hodin výuky financovaný ze státního rozpočtu a je možné ho dále porovnat na úvazky pracovníků

jednotlivých škol. V praktické části byly porovnány stávající úvazky pracovníků škol a výše jejich změny v roce 2020. V rámci základní školy nedojde ani u jedné ze škol k možnosti navýšení úvazků pedagogů, ZŠ Rovensko využívá maximální možný počet úvazků. Naopak ZŠ v Moravskoslezském kraji bude od roku 2020 čelit problému v nedostatku financí na platy, neboť v roce 2019 vykazuje potřebu 6,4546 úvazku a PHmax školy umožňuje financovat pouze 6,136 úvazku. Škola tedy bude nucena přistoupit k organizační změně či požádat zřizovatele, kterým je obec, o dofinancování potřeby finančních prostředků na platy.

V oblasti financování mateřské školy vykazuje MŠ Rovensko rezervu ve výši 0,613 úvazku, kterou od roku 2020 může využít například k rozšíření provozní doby mateřské školy. MŠ v Moravskoslezském kraji vykazuje rezervu ve výši 0,032 úvazku.

Školní družina shodně u obou organizací vykazuje rezervu v počtu úvazků, a to 0,861 ve ŠD v Olomouckém kraji a 0,364 úvazku v Moravskoslezském kraji. Tyto rezervy umožňují od roku 2020 přizpůsobit provozní dobu školní družiny optimálněji potřebám žáků školy. Stejně tak výpočet PHmax pro nepedagogické pracovníky prokázal možnost navýšení úvazku provozních zaměstnanců o 0,655, respektive 0,575 pracovního úvazku. Vzhledem k tomu, že provoz základních a mateřských byl dlouhodobě podceněn a povinnosti vycházející z každodenního chodu škol nabývaly na objemu, je tento stav jistě žádoucí.

Jestliže budeme hodnotit tvrzení, že financování po reformě bude pro školy a školská zařízení výhodnější, je nutné konstatovat, že nebude výhodnější nutně pro všechny. Pro konkrétní dvě organizace ve dvou různých krajích bude snadnější organizovat nepedagogickou práci a pedagogickou práci v části mateřské školy a školní družiny. V základní škole nedojde buď ke změně žádné, nebo naopak dojde ke komplikacím v organizování pedagogické práce z důvodu nedostatečné výše vypočtených úvazků.

Pozitivně lze naopak hodnotit, že financování hodnocených škol negativně neovlivní navýšení či snížení jednotkového počtu žáků v průběhu školního roku. Žádná ze sledovaných škol nemá hraniční počet žáků, který by ovlivňoval samotnou existenci těchto institucí a snížení počtu žáků nebude mít vliv na výši dotace na přímé náklady.

Závěrem lze konstatovat, že reforma financování, doprovázená navyšováním množství finančních prostředků směřovaných do školství, může být krokem správným směrem.

8. Seznam použité literatury:

BANDY, Gary, 2014. Financial Management and Accounting in the Public Sector. 2. vyd., Oxon: Routledge Taylor & Francis Group, 382 s. ISBN 978-1-315-76603-4

ČERVENKA, Miroslav, 2009. Soustava veřejných rozpočtů. 1. vyd., Praha: Nakladatelství Leges, 205s. ISBN 978-80-87212-11-0

ČESKÁ ŠKOLA. Albatros Media a.s. [online] [cit. 2019-09-16]. Dostupné z: <http://www.ceskaskola.cz/2015/12/msmt-hlavni-nedostatky-stavajiciho.html>

ČESKO. Nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogickopsychologické činnosti pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-75>

ČESKO. Nařízení vlády č. 123/2018 Sb. o stanovení maximálního počtu hodin výuky financovaného ze státního rozpočtu pro základní školu, střední školu a konzervatoř zřizovanou krajem, obcí nebo svazkem obcí. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2018-123>

ČESKO. Nařízení vlády č. 341/2017 Sb. o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2017-341>

ČESKO. Směrnice Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy Č. j. MSMT-24005/2016 o závazných zásadách pro rozpisy a návrhy rozpisů finančních prostředků státního rozpočtu krajskými úřady a obecními úřady obcí s rozšířenou působností. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/smernice-msmt-c-j-msmt-24005-2016>

ČESKO. Vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-74>

ČESKO. Vyhláška č. 310/2018 Sb., o krajských normativních. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2018-310>

ČESKO. Vyhláška č. 492/2005 Sb., o krajských normativních, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-492>

ČESKO. Zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z:

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-3>

ČESKO. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

ČESKO. Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-129>

ČESKO. Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z:

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-218>

ČESKO. Zákon č. 219/2000 Sb., o Zákon o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z:

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-219>

ČESKO. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>

ČESKO. Zákon č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z:

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-306>

ČESKO. Zákon č. 336/2018 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2019. Dostupné z:

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2018-336>

ČESKO. Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z:

<http://www.msmt.cz/dokumenty-3/zakon-c-561-2004-sb-o-predskolnim-zakladnim-strednim-vyssim>

ČESKO. Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: [https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-](https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-563)

[563](https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-563)

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Databáze národních účtů. [online] [cit. 2019-09-02]. Dostupné z: http://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocnkavyber.makroek_vydaj

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Inflace - druhy, definice, tabulky. [online] [cit. 2019-12-30]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/mira_inflace

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Financování vzdělávání v ČR v mezinárodním srovnání. [online] [cit. 2019-11-03]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/46834153/23004816_1.pdf/93225018-a60e-4b5a-8621-d8840289157d?version=1.1

EUROSTAT. Public expenditure on education by education level and programme orientation – as % of GDP. [online] [cit. 2019-09-27]. Dostupné z: <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do>

FISCHER, Jakub a kolektiv, 2019. Základní metody statistického srovnávání. 1. vyd., Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Nakladatelství Oeconomica, 88 s. ISBN 978-80-245-2342-2

KNÁPKOVÁ, Adriana, PAVELKOVÁ, Drahomíra, ŠTEKER, Karel, 2013. Finanční analýza, Komplexní průvodce s příklady. 2. vyd., Praha: Grada Publishing., a. s., 240 s. ISBN 978-80-247-4456

MAAYTOVÁ, Alena, OCHRANA, František, PAVEL, Jan a kolektiv, 2015. Veřejné finance v teorii a praxi. 1. vyd., Praha: Grada Publishing, a.s., 208 s. ISBN 978-80-247-5561-8

MADEROVÁ VOLTNEROVÁ, Karla., TĚGL, Petr, 2011. Vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací územního samosprávného celku. 2. aktualizované vyd., Olomouc: ANAG, 192 s. ISBN 978-80-726-3664-8

MASARYKOVA UNIVERZITA. Právnická fakulta. Reforma veřejné správy na úseku školství a problematika financování školství v obecných otázkách. [online]. [cit. 2019-11-03]. Dostupné z: <https://www.law.muni.cz/sborniky/Days-of-public-law/files/pdf/sprava-finance/Adamkova.pdf>

MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena, 2013. Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně. 12. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 264 s. ISBN 978-80-7263-825-3

MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. Státní závěrečný účet ČR za rok 2018. [online] [cit. 2019-09-02]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpoctu/2018/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2018-36452>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Státní závěrečný účet MŠMT za rok 2018. [online] [cit. 2019-09-02]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/statni-zaverecny-ucet-msmt-za-rok-2018>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Zpráva o vývoji českého regionálního školství od listopadu 1989 [online] [cit. 2019-09-02]. Dostupné z: <http://www.ceskaskola.cz/2009/11/msmt-zprava-o-vyvoji-ceskeho.html>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Informace o právní úpravě úhrady neinvestičních výdajů na školská zařízení mezi obcemi. [online] [cit. 2019-09-06]. Praha © 2013 – 2019. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/informace-o-pravni-uprave-uh rady-neinvesticnich-vydaju-na>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Ekonomika školství [online] [cit. 2019-09-05]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Principy normativního rozpisu rozpočtu přímých výdajů RgŠ územních samosprávných celků na rok 2018, č. j. MSMT-34213/2017, [online][cit. 2019-09-06]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/principy-normativniho-rozpisu-rozpocetu-primych-vydaju-rgs-2>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Republikové normativy škol a školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky na rok 2019. [online] [cit. 2019-10-19]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/republikove-normativy-skol-a-skolskych-zarizeni-zrizovanych-10>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Porovnání krajských normativů mzdových prostředků a ostatních neinvestičních výdajů stanovených jednotlivými krajskými úřady pro krajské a obecní školství v roce 2019. [online] [cit. 2019-

10-19]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/porovnani-krajskych-normativu-mzdovych-prostredku-a-7>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Vyhlášení rozvojového programu: částečné vyrovnání mezikrajových rozdílů v odměňování pedagogických pracovníků mateřských, základních a středních škol, konzervatoří a školních družin v roce 2019. [online] [cit. 2019-10-19]. Praha © 2013 – 2019. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/vyhlaseni-rozvojoveho-programu-castečne-vyrovnani>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Zveřejnění koncepčního záměru reformy systému financování tzv. „regionálního školství“, č.j.: 38 232/2011-26, [online] [cit. 2019-09-16]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/koncepcni-zamer-reformy-systemu-financovani-regionalniho-1>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Hlavní výstupy z Mimořádného šetření ke stavu zajištění výuky učitelů v MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ. [online] [cit. 2019-12-31]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/ministerstvo-zjistovalo-stav-ucitelu-v-regionalnim-skolstvi>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Metodika stanovení PHmax pro předškolní vzdělávání_2018_08_16. [online] [cit. 2019-09-22]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/48145/>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Metodika stanovení PHmax pro základní vzdělávání_2018_08_16. [online] [cit. 2019-09-22]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/48146/>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Metodika stanovení PHmax pro školní družiny_2018_08_16. [online] [cit. 2019-12-31]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/48144/>

MOCKOVČIAKOVÁ, Alena., PROKÚPKOVÁ, Danuše., MORÁVEK, Zdeněk, 2012. Meritum Příspěvkové organizace 2012-2013. 6. vyd., Praha: Wolters Kluwer, 376 s. ISBN 978-80-7357-736-0

OECD, 2019. Education at a Glance. Paris: OECD Publishing (online). 497 s. ISSN 1999-1487. Dostupné z: <https://www.oecd.org/education/education-at-a-glance/>

OCHRANA, František a kolektiv, 2010. Veřejný sektor a veřejné finance. 1. vyd., Praha: Grada Publishing, a.s., 264 s. ISBN 978-80-247-3228-2

PEKOVÁ, Jitka, PILNÝ, Jaroslav, JETMAR, Marek, 2008. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3. aktualizované a rozšířené vyd., Praha: ASPI, 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5

PEKOVÁ, Jitka, PILNÝ, Jaroslav, JETMAR, Marek, 2012. Veřejný sektor – řízení a financování. 1. vyd., Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 488 s. ISBN 978-80-7357-936-4

PILNÝ Jaroslav, 2007. Ekonomika veřejného sektoru. 2. vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, 248 s. ISBN 978-80-7395-021-7

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY. Listina základních práv a svobod. [online] [cit. 2019-09-02]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>

REKTOŘÍK, Jaroslav, 2010. Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení. 3. aktualizované vyd. Praha: Ekopress, 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5

ROK V OBCI. Sdružení místních samospráv. Dokumenty. [online] [cit. 2019-09-22]. Dostupné z: <http://www.rokvobci.cz/dokumenty/>

RŮŽIČKOVÁ, Petra, 2015. Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. 5. aktualizované vyd., Praha: GRADA Publishing a.s., 160 s. ISBN 978-80-247-5534-2

SEAMAN, Bruce A., YOUNG, Dennis R., 2011. Handbook of research on nonprofit economics and management. Cheltenham: Edward Elgar, 368 s. ISBN 978-1-84980-072-3

ŠVANCAR, Radmil, 2019. Reforma financování je chválou vzpomínky na odvětvové řízení. In: Učitelské noviny. Praha: GNOSIS, spol. s r.o. ISSN 0139-5718

ŠVANCAR, Radmil, 2020a. Tři, dva, jedna, reforma! In: Učitelské noviny. Praha: GNOSIS, spol. s r.o. ISSN 0139-5718

ŠVANCAR, Radmil, 2020b. Jakou změnu přinese reforma financování? In: Učitelství noviny. Praha: GNOSIS, spol. s r.o. ISSN 0139-5718

ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. Usnesení vlády České republiky o Způsobech převádění finančních prostředků ze státního rozpočtu (státních fondů) do rozpočtů obcí, krajů a okresních úřadů v roce 2002. [online] [cit. 2019-09-02]. Dostupné z:

https://kormoran.odok.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/33C0489385AA21F5C12571B6007038DA

VALENTA, Jiří, 2004. Financování a rozpočet školy. 1. vyd., Karviná: Paris, 131 s. ISBN 80-239-2218-1

ZÁHORA, Jiří, 2015. Učebnice statistiky. Univerzita Karlova v Praze, Lékařská fakulta v Hradci Králové. Poslední aktualizace 22. 8. 2016. ISBN 978-80-88176-00-8

9. Seznam tabulek:

Tabulka 1: Veřejné výdaje na vzdělávání v % z HDP:	18
Tabulka 2: Principy rozpisu finančních prostředků od 1. 1. 2020:	36
Tabulka 3: Financování pedagogické práce v MŠ, ZŠ a SŠ:	41
Tabulka 4: Republikový normativ v roce 2019:.....	43
Tabulka 5: Normativ MP pro pedagogy v Kč/dítě rok 2019:	44
Tabulka 6: Normativ MP pro pedagogy v Kč/dítě rok 2019:	45
Tabulka 7: Majetková a finanční struktura ZŠ a MŠ Rovensko (v Kč):.....	48
Tabulka 8: Vertikální analýza majetkové a finanční struktury ZŠ a MŠ Rovensko v letech 2014-2018:	49
Tabulka 9: Horizontální analýza majetkové a finanční struktury ZŠ a MŠ Rovensko v letech 2014-2018:	50
Tabulka 10: Výnosy z hlavní činnosti ZŠ a MŠ Rovensko 2014-2018 (v Kč):.....	52
Tabulka 11: Vertikální analýza výnosů ZŠ a MŠ Rovensko 2014 - 2018:	52
Tabulka 12: Horizontální analýza výnosů ZŠ a MŠ Rovensko 2014 – 2018:	53
Tabulka 13: Struktura příspěvků a dotací ZŠ a MŠ Rovensko 2014 - 2018 (v Kč):.....	54
Tabulka 14: Horizontální analýza příspěvků a dotací ZŠ a MŠ Rovensko 2014 - 2018:	55
Tabulka 15: Náklady z hlavní činnosti ZŠ a MŠ Rovensko 2014 - 2018 (v Kč):.....	56
Tabulka 16: Vývoj průměrné roční míry inflace 2014 - 2018:	56
Tabulka 17: Vertikální analýza nákladů ZŠ a MŠ Rovensko 2014 - 2018:.....	57
Tabulka 18: Horizontální analýza nákladů ZŠ a MŠ Rovensko 2014 - 2018:	57
Tabulka 19: Majetková a finanční struktura ZŠ a MŠ v MK (v Kč):	59
Tabulka 20: Vertikální analýza majetkové a fin. struktury ZŠ a MŠ v MK 2014 - 2018:.....	60
Tabulka 21: Horizontální analýza majetkové a fin. struktury ZŠ a MŠ v MK 2014 - 2018:	61
Tabulka 22: Výnosy ZŠ a MŠ v MK 2014 - 2018 (v Kč):.....	62
Tabulka 23: Vertikální analýza výnosů ZŠ a MŠ v MK 2014 - 2018:.....	62
Tabulka 24: Horizontální analýza výnosů ZŠ a MŠ v MK 2014 - 2018:.....	63
Tabulka 25: Struktura příspěvků a dotací ZŠ a MŠ v MK 2014 - 2018 (v Kč):	63
Tabulka 26: Horizontální analýza příspěvků a dotací ZŠ a MŠ v MK 2014 - 2018 (v Kč):.....	65
Tabulka 27: Náklady z hlavní činnosti ZŠ a MŠ v MK 2014 - 2018 (v Kč):	66
Tabulka 28: Vertikální analýza nákladů ZŠ a MŠ v MK 2014 -2018:.....	66
Tabulka 29: Horizontální analýza nákladů ZŠ a MŠ v MK 2014 -2018:.....	67
Tabulka 30: Výpočet PHmax MŠ Rovensko:	68
Tabulka 31: Přepočet PHmax na úvazky pedagogů MŠ Rovensko:	69
Tabulka 32: Výpočet PHmax ZŠ Rovensko:	70
Tabulka 33: Přepočet PHmax na úvazky pedagogů ZŠ Rovensko:	70
Tabulka 34: Výpočet PHmax ŠD Rovensko:.....	71
Tabulka 35: Přepočet PHmax na úvazky pedagogů ŠD Rovensko:.....	71
Tabulka 36: Stanovení počtu úvazků pro provozní zaměstnance MŠ Rovensko:	72
Tabulka 37: Stanovení počtu úvazků pro provozní zaměstnance ZŠ Rovensko:.....	72
Tabulka 38: Výpočet PHmax MŠ v MK:.....	73
Tabulka 39: Přepočet PHmax na úvazky pedagogů MŠ v MK:.....	74
Tabulka 40: Výpočet PHmax ZŠ v MK:.....	74

Tabulka 41 Přepoččet PHmax na úvazky pedagogů ZŠ v MK:.....	75
Tabulka 42: Výpočet PHmax ŠD v MK:	76
Tabulka 43: Přepoččet PHmax na úvazky pedagogů ŠD v MK:	76
Tabulka 44: Stanovení počtu úvazků pro provozní zaměstnance MŠ v MK:	77
Tabulka 45: Stanovení počtu úvazků pro provozní zaměstnance ZŠ v MK:	77
Tabulka 46: Průměrný roční příjem zaměstnance v Olomouckém kraji 2014 – 2018 (v Kč):	78
Tabulka 47: Průměrný roční příjem zaměstnance v Moravskoslezském kraji 2014 – 2018 (v Kč):	78

10. Seznam grafů:

Graf 1: Veřejné výdaje na školství v letech 2001 – 2017, podíl na HDP (v mil. Kč):.....	17
Graf 2: Průměrný plat pedagogů dle OECD v roce 2017 (vyjádřeno v USD):.....	19
Graf 3: Průměrný roční plat pedagoga vyjádřený v procentech průměrného výdělku VŠ vzdělaných pracovníků (2017):.....	19
Graf 4: Příspěvky a dotace ZŠ a MŠ Rovensko 2014 - 2018 v Kč:	54
Graf 5: Příspěvky a dotace ZŠ a MŠ v MK 2014 - 2018 v Kč:	64

11. Seznam použitých symbolů a zkratek:

ČR	Česká republika
DDM	drobný dlouhodobý majetek
DM	dlouhodobý majetek
EU	Evropská unie
FKSP	fond kulturních a sociálních potřeb
HDP	hrubý domácí produkt
IV	investiční výdaje
Kč	koruna česká
MK	Moravskoslezský kraj
MP	mzdové prostředky
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NIV	neinvestiční výdaje
NV	nařízení vlády
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OK	Olomoucký kraj
ONIV	ostatní neinvestiční výdaje
OON	ostatní osobní náklady
OP	operační program
OP VVV	operační program Výzkum, vývoj, vzdělávání
PO	příspěvková organizace
PPČ	přímá pedagogická činnost
ŠD	školní družina
UZ	účelový znak

VH	výsledek hospodaření
VOŠ	vyšší odborná škola
VŠ	vysoká škola
ZŠ	základní škola
ZUŠ	základní umělecká škola